

REVISTA MUSICAL CATALANA

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

359

OCTUBRE - NOVIEMBRE 2017 | 4€

CRAIG HELLA JOHNSON
El Palau acull
la seva Passió
contemporània

NIT DE CONSAGRACIÓ
L'Orfeo Català triomfa
als Proms londinencs

**INAUGURA
LA TEMPORADA 2017-18
DEL LICEU AMB VERDI**

PIOTR BECZALA

100 ANYS DE LA SECCIÓ DE MÚSICA DE LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Palau de la Música Catalana

Troba el teu lloc al Palau!

Per a iniciats, aficionats a la literatura, a la història i per als que estan connectats al present. Un Palau per a totes les sensibilitats amb els nous itineraris de conferències i concerts!

Més informació a www.palaumusica.cat/itineraris

Obertura: abonament d'iniciació

Per als que es
volen introduir en
la clàssica

Quatre concerts
i quatre sessions
introductòries
amb un recital de
piano, una sessió
de cambra i dos
concerts simfònics
per només 110 €.

Sense por al segle XXI

Per als que volen
descobrir la
música del nostre
temps

Set concerts i tres
conferències al
voltant dels genis
del present: John
Adams, Pärt, Glass,
Nyman, Crumb,
entre altres, **per
només 130 €.**

Lletraferits

Per als que
estimen la
literatura... i la
música

Cinc concerts amb
trobades prèvies
per explorar cinc
composicions
vinculades a cinc
obres literàries **per
només 125 €.**

Empremtes en el temps

Per als que
s'interessen per
la història i la
cultura

Quatre concerts i
dues conferències
al voltant de la
història i música
de Prússia, Viena,
París i Venècia
per només 110 €.

Deixa't enlluernar!

I si vols que et recomanem un itinerari
personalitzat...

Omple un formulari sobre les teves preferències i et
proposarem un recorregut a mida!

www.palaumusica.cat/enlluernar

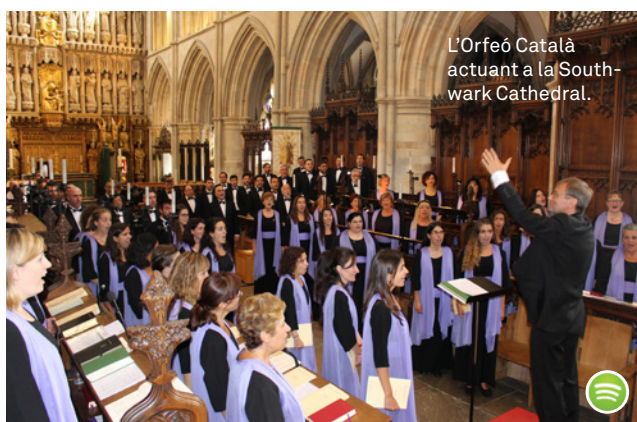
**Entrades individuals, abonaments, packs a mida
i itineraris ja a la venda**

Taquilles del Palau de la Música
902 442 882
taquilles@palaumusica.cat

EN ELS MOMENTS MÉS DIFÍCILS la música esdevé un llenguatge universal molt més potent que qualsevol altre. Un llenguatge que no n'entén, de fronteres ni de cultures, perquè no parla d'ideologies, sinó de sentiments; no parla de símbols, sinó d'existència. El dia dels atacs terroristes a Barcelona i Cambrils, Catalunya i el món es van aturar, en silenci, a plorar les víctimes, però la música no va deixar de sonar. A Londres, l'Orfeó Català cantava poc abans de conèixer-se la terrible notícia a la Southwark Cathedral, i el seu cant, tot entonant l'*O vos omnes* de Pau Casals i el *Requiem* de Duruflé, era un cant inesperadament idoni en el dol immediat per l'horror que s'estava vivint. L'horror d'uns fets irracionals, inhumans i injustos que fan palès que les desigualtats que es viuen al món, provocades per uns agents superiors invulnerables, tenen conseqüències imprevisibles.

Aquell 17 d'agost els concerts previstos als voltants dels llocs de la tragèdia es van haver de cancel·lar, però a altres indrets es van mantenir, com és el cas del concert inaugural de la Schubertiada a Vilabertran, que es va dedicar a la memòria de les víctimes i que es va viure en una més gran intimitat al voltant dels *lieder* de Franz Schubert sobre el tema de la soledat, amb la vivència inexorable de l'amor i de la mort. Com va dir Jordi Roch, artífex de la Schubertiada: "*La música ha de continuar sonant perquè el terror no ens pot fer callar*". El "No tenim por" que els ciutadans han onejat com a bandera després dels atacs, pren forma de clam quan la música no deixa de sonar, perquè la millor forma d'honrar els que han marxat és no cedint a la por.

L'Orfeó Català actuant a la Southwark Cathedral.

De forma casual, alguns dels temes que formen part d'aquest número de la «Revista Musical Catalana» que el nostre lector té a les mans parlen també d'aquest poder de la música com a vehicle de comunicació allà on no arriben les paraules. La ja esmentada visita de l'Orfeó Català a Londres, per actuar per primer cop a la seva història als Proms, va tenir un record per als afectats pels atacs terroristes a Catalunya, amb gestos de solidaritat dels músics anglesos que han viscut en carn pròpia aquest tipus d'esdeveniments terribles. Però també dues propostes musicals d'estrena a l'octubre a casa nostra apel·len al poder de la música. D'una

banda, l'estrena europea de *Considering Matthew Sheppard*, obra de l'americà Craig Hella Johnson, escrita com a resposta del compositor a l'assassinat d'un jove gai a mans d'uns joves inconscients; un crit contra l'homofòbia que el mateix compositor ha viscut també en la seva pròpia pell. De l'altra, la propera estrena, a la temporada del Teatre Nacional de Catalu-

nya, de la darrera òpera de Miquel Ortega, *Après moi, le déluge*, sobre text original de Lluïsa Cunillé; una obra que mostra la invisibilitat que Occident no vol veure; és a dir, el dolor, la injustícia i el terror amb què viu la resta del planeta, a la qual cosa la nostra cultura viu d'esquena. Dues obres de denúncia que, gràcies al valor de la música, haurien de fer visibles els desequilibris que es viuen al món i que són els que provoquen actes terribles com els que han commocionat la nostra societat darrerament. Si amb la música també poguéssim establir ponts de diàleg, quantes coses canviarien. ▀

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Marta Porter
periodista especialitzada en música clàssica i dansa, escriu sobre l'òpera *Après moi, le déluge* amb música de Miquel Ortega que el TNC estrenarà aquesta tardor.

Albert Fontelles Ramonet
músic format a l'ESMUC i divulgador musical especialitzat en el patrimoni musical català. Descobreix al dossier la història de la *Secció de Música de la Biblioteca de Catalunya*.

Albert Torrens
periodista i una de les veus habituals de l'emissora de ràdio Catalunya Música, explica la gestió i cura del patrimoni musical català que realitza la *Secció de Música de la Biblioteca de Catalunya*.

Clàudia Brufau
experta en història de la dansa, entrevista *Àngels Margarit*, directora del Mercat de les Flors, que ens parla de la nova temporada 2017-18 a la Casa de la Dansa.

Wiebke Roloff
periodista musical, ha estat directora de la revista musical «Opernwelt». Entrevista *Craig Hella Johnson*, que estrena *Considering Matthew Sheppard* al Palau de la Música.

REVISTA MUSICAL CATALANA

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

Núm. 359 • Octubre-Novembre 2017
5a Època • Any XXXIII

www.revistamusical.cat
facebook.com/
revistamusicalcatalana
twitter.com/RevistaMusCat

Consell editorial: Rafael Argullol,
Josep M. Busquets, Salvador Cardús,
Benet Casablanca, Jaume
Comellas, Gabriel Ferrer, Joaquim
Garrigosa, Albert Guinovart, Carles
Guinovart, Lluís Millet i Loras, Ramon
Muntaner, Antoni Pallès, Àlex Robles
Fitó, Antoni Ros Marbà, Àlex
Susanna i Josep Vila i Casañas.

Direcció: Mercedes Conde Pons
mconde@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 26

Redacció: Teresa Martínez
revista@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 28

Consell de Redacció: Josep
Barcons, Mercedes Conde Pons,
Elena Cuesta, Sílvia Díez, Javier
Pérez Senz, Toni Quero i Pere
Romanillos.

Col·laboren en aquest número:
Jaume Ayats, Clàudia Brufau,
Marc Busquets, Jaume Comellas,
Mercedes Conde Pons, Sílvia Díez,
Albert Fontelles-Ramonet, Víctor
García de Gomar, Miquel Gené, Marta
Grassot, Marta Porter, Javier Pérez
Senz, Wiebke Roloff, Eduard Sant
Chalois, Albert Torrens, Lluís Trullén
Eduard V. Patsi i Jacobo Zabalo.

Publicitat: Mercedes Conde Pons
mconde@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 26

Portada: Piotr Beczala
Foto Quim Roser

Edita: Sàpiens Publicacions
(Sàpiens, SCCL)
Fundació Orfeó Català-Palau
de la Música Catalana

**Conceptualització i realització
editorial:**

Àrea de desenvolupament
i nous projectes:

**Sàpiens Publicacions
(Sàpiens, SCCL)**
www.som.cat

Director de l'àrea: Pere Romanillos
promanillos@sapienspublicacions.cat

Coordinació: Sílvia Díez

Disseny editorial: Albert Bernat

Il·lustració: Roger Pibernat

Impressió: Rotocayfo
(Impresia Ibérica)

Distribució
UDL Libros

Dipòsit legal: B-34.432/83
ISSN: 1887-2980
Membre de l'APPEC
Membre de CEDRO
Versió digital: iQuiosc.cat

Mariona Carulla i Font, presidenta

c/ Palau de la Música, 4-6
08003 Barcelona
Tel.: 93 295 72 00
Palau de la Música Catalana, telèfon
d'atenció al client: 902 442 882
(de dilluns a dissabte, de 9.30 a 21 h)
www.palaumusica.cat
www.orfeocatala.cat

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

EDITORIAL 3

IMPRESCINDIBLES 6

NOTÍCIES 10

EN PORTADA

PIOTR BECZALA

El tenor del seny i la rauxa 14

CORAL

NIT DE CONSAGRACIÓ
A LONDRES

*L'Orfeó Català debuta amb gran èxit als Proms
sota la direcció de Simon Rattle* 18

ÒPERA

‘APRÈS MOI, LE DÉLUGE’

El vals de l'horror 22

REPORTATGE

LA INTEGRAL DE QUARTETS
DE CORDA DE LUDWIG VAN
BEETHOVEN 26

ENTREVISTA

CRAIG HELLA JOHNSON

L'esperit de Gèminis 30

DOSSIER

CENTENARI DE LA SECCIÓ
DE MÚSICA DE LA BIBLIOTECA
DE CATALUNYA

Conservar tresors i joies musicals 34

Per cent anys més! 38

Els articles publicats a la «Revista Musical Catalana» expressen només l'opinió de l'autor. «Revista Musical Catalana» no mantindrà correspondència amb els autors d'originals no encarregats i enviats espontàniament a la Redacció.

DANSA

LA NOVA ETAPA DEL MERCAT
AMB ÀNGELS MARGARIT

Constel·lacions en dansa 42

L'ÀNIMA DEL SO

EL CLAVIORGUE HAUSLAIB
TORNA A SONAR

400 anys després 46

EL COMPOSITOR

KRZYSZTOF PENDERECKI

Una (in)evolució musical compromesa 50

ESCENARIS DEL MÓN

METROPOLITAN OPERA HOUSE

The Big House..... 52

ACCENTS 56

MÚSICA ENCREUADA 63

MÚSICA A LA RÀDIO 64

MELÒMANS

DONNA LEON

Esriptora 66

IMPRESCINDIBLES

4 D'OCTUBRE
A L'AUDITORI DE
BARCELONA

CONCERT

DANIIL TRIFONOV TOCA MOMPOU

Consagrat darrerament per la crítica internacional, el pianista Daniil Trifonov és un dels músics més influents de l'actualitat, amb una personalitat artística genuïna, en constant evolució. Malgrat la seva joventut (nascut a Nijni Nóvgorod, Rússia, l'any 1991), l'avalua la insòlita maduresa artística que, tanmateix, té encara molt de camí per recórrer. Recent descobridor de l'extraordinària música per a piano de Frederic Mompou, el pianista ha volgut fer un espai a la seva agenda per interpretar la música del compositor català a casa seva, Barcelona. Amb Mompou obrirà el programa, que té com a punt de partida els *Preludis opus 28* de Frederic Chopin. En el cas de Mompou, serà a partir de la recreació del seu univers sonor, i en el cas de Rachmàninov, a través de la gran tècnica pianística i del virtuosisme que caracteritza l'obra del compositor rus. Organitzat en coproducció per Ibercamera i L'Auditori, el concert inclourà també obres de Barber, Grieg, Schumann, Txaiovski i, naturalment, Chopin.

• 04/10 (20.30 h). Auditori de Barcelona • Preu: 48 € • Organitza: Ibercamera – L'Auditori.
Més informació a: www.auditori.cat i www.ibercamera.com

CATALUNYA

OCTUBRE

02/10. El Cuarteto Quiroga, un dels quartets de corda espanyols més rellevants de la darrera dècada, torna al Palau de la Música amb un programa imprescindible: *La mort i la donzella* de Franz Schubert i el quartet *Black angels* de George Crumb, una obra punyent inspirada per l'horror de la Guerra del Vietnam que inclou instruments de percussió tocats pels mateixos músics.
www.palaumusica.cat

05/10. La mezzosoprano georgiana Ketevan Kemoklidze cantarà al LIFE Victoria cançons esclaves acompanyada al piano per Marco Evangelisti. També hi cantaran al llarg del mes d'octubre les sopranos Mercedes Gancedo i Mireia Tarragó –revelacions del programa New Generation de la temporada passada– i la soprano Miren Urbiet a amb un programa de cançons basques.
www.lifevictoria.com

06/10. El violoncel·lista alemany Daniel Müller Schott és el solista convidat al segon programa de la temporada de l'OBC. Sota la direcció del jove americà Andrew Grams, l'orquestra tocarà la *Simfonia núm. 3* d'Aaron Copland, mentre que el violoncel·lista interpretarà el famós *Concert per a violoncel* d'Edward Elgar, de qui posseeix un enregistrament de referència.
www.auditori.cat

15/10. El jove guitarrista Izan Rubio, graduat per l'ESMUC i estudiant al Mozarteum de Salzburg, és un dels tres residents a La Pedrera del cicle Residències Musicals del curs 2017-18. Ell serà el protagonista dels concerts a l'octubre, amb la participació del Cosmos Quartet, i al novembre, amb l'acompanyament pianístic de Carles Marigó, resident la passada temporada.
www.lapedrera.com

23/10. Una de les obres més icòniques de Claudio Monteverdi, les *Vespro della Beata Vergine*, arriba a Palau 100 amb una de les millors formacions europees en repertori barroc, el Collegium Vocale Gent, sota la direcció del músic flamenc Philippe Herreweghe. Pocs dies abans, el dia 10 d'octubre, L'Auditori acollirà la mateixa obra a càrrec del mestre Jordi Savall.
www.palaumusica.cat

NOVEMBRE

01/11. Per tercer any consecutiu l'organista Juan de la Rubia serà el conductor del concert de Halloween promogut pel Palau de la Música Catalana coincidint amb la festivitat de Tots Sants. En aquesta ocasió el film

DEL 6
D'OCTUBRE
AL 30 DE
NOVEMBRE
AL PALAU DE
LA MÚSICA

CAMBRA

EL PRIMER PALAU

AMB MÉS DE VINT ANYS DE TRAJECTÒRIA, El Primer Palau és un cicle de referència en el suport als nous talents. Des dels seus inicis, el cicle de concerts i concurs ha descobert músics que avui en dia són autèntics referents en l'àmbit musical, com els pianistes Javier Perianes, José Menor, Enrique Bagaría, Daniel Lígorio, Francesco Tristano, el violoncel·lista Arnau Tomàs, el Cuarteto Quiroga, l'organista Juan de la Rubia i molts d'altres. La temporada 2016-17 el Premi El Primer Palau va recaure en el quartet de saxos Kebyart Ensemble, que des d'aleshores no ha parat d'actuar arreu del món i que el proper 30 de novembre hi actuarà, com a guanyador de l'edició passada, amb obres de Philipp Glass, Felix Mendelssohn, Aleksandr Glazunov i Béla Bartók i una estrena de Joan Magrané. El cicle 2017 acull intèrprets molt variats, com els pianistes Laura Pastor i Marc Serra, l'Arts Dúo (violoncel i piano), el violoncel·lista Víctor García, l'organista Aaron Ribas, l'acordionista Nikola Tanaskovic, la soprano Mercedes Gancedo i el Dúo Schola, de dos pianos.

• **Del 06/10 al 30/11** (diversos horaris). Palau de la Música Catalana.
• **Cicle:** El Primer Palau • **Organitza:** Fundació Orfeó Català-Palau de la Música • **Preu:** 12 €. Més informació a www.palaumusica.cat

escollit per ser musicat en directe per Juan de la Rubia amb l'orgue del Palau és la pel·lícula muda *Metropolis* de Fritz Lang (1927).
www.palaumusica.cat

04/11. El director d'orquestra barceloní Josep Caballé Domenech torna a la temporada de l'OBC després del recent nomenament com a director artístic de l'Orquesta Filarmònica de Bogotá. Junt amb l'Orfeó Català, la soprano Maria Hinojosa, el programa inclourà el *Rèquiem* d'Enric Palomar, *Tres danses espanyoles* de Granados i la suite del ballet *El amor brujo* de Falla.
www.auditori.cat

08/11. El clarinetista i director suec Martin Fröst és músic resident de L'Auditori, fet pel qual actuarà en diverses ocasions al llarg de la temporada. En dos dies consecutius al novembre, al costat de l'Armida Quartet interpretaran obres de

cambra de Lutoslawski, Brahms, Messiaen i un programa en què combinaran obres de Mozart i Widmann.
www.auditori.cat

09/11. El LIFE Victoria propicia la visita de la soprano Kate Royal, que retrà un homenatge a Victoria de los Ángeles. Grans intèrprets la succeiran al llarg del mes de novembre, com el tenor David Alegret i el pianista Albert Guinovart (23/11), el baríton revelació Benjamin Appl i el pianista Sholto Kynoch (27/11), i, per últim, la soprano Irène Theorin i Magnus Svensson (30/11).
www.lifevictoria.com

10/11. La reconeguda violinista russa Viktoria Mullova torna al Palau de la Música Catalana gràcies a una coproducció del cicle Palau 100 i BCN Clàssics, acompanyada per l'Orquestra Simfònica de Bamberg, sota la direcció de Jakub Hrusa, amb un programa icònic:

el *Concert per a violí* de Jean Sibelius i la *Simfonia núm. 9*, "del Nou Món" d'Antonín Dvořák.
www.palaumusica.cat

19/11. Una de les figures clau de l'escola musical i coral montserratina és el pare Ireneu Segarra, de qui enguany es commemora el centenari del naixement. Per aquest motiu, molts dels músics que van créixer al seu costat han organitzat un concert homenatge que tindrà lloc al Palau de la Música Catalana. Figures com Josep Pons, Lluís Vilamajó i Jordi Casas interviuran en un concert amb participació multitudinària.
www.palaumusica.cat

26/11. El tenor barceloní Josep Bros és un dels cantants més estimats del públic del Gran Teatre del Liceu. D'ençà del seu debut al teatre de les Rambles al costat de la soprano Edita Gruberová en unes memorables funcions d'*Anna Bolena*, el tenor hi ha tornat repetidament els darrers vint-i-cinc anys. Ara el teatre que l'ha vist créixer l'acull en recital amb el pianista Marco Evangelisti.
www.liceubarcelona.cat

26/11. La mezzosoprano nord-americana Vivica Genaux, coneguda per ser la veu de Farinelli en l'icònic film del mateix nom de l'any 1994, es presenta a L'Auditori amb Les Musiciens du Louvre, liderats pel concertino director Thibault Noally. En el programa, àries d'òpera i oratoris de Händel, Porpora i Hasse.
www.auditori.cat

28/11. L'espectacular producció de *Tristany i Isolda* que Àlex Ollé va dissenyar per a l'Òpera de Lió, arribarà a Barcelona amb un elenc vocal excepcional. El tenor Stefan Winke, veu estimada al Festival de Bayreuth, i la soprano Irène Theorin, la nova reina wagneriana a Barcelona, seran els protagonistes d'aquesta producció, que dirigirà musicalment Josep Pons.
www.liceubarcelona.cat

PROGRAMACIÓ ESTAT ESPANYOL

OCTUBRE

11/10. La producció operística de segell espanyol més vista arreu del món, la *Carmen* de Bizet que Calixto Bieito va dissenyar un llunyà 1989 per al Festival Castell de Peralada, ha estat escollida pel Teatro Real de Madrid per inaugurar temporada amb les veus d'Anna Goryachova, Stéphanie d'Oustrac i Gaëlle Arquez com a cigarrera, en una tongada de divuit representacions. www.teatro-real.com

21/10. *I masnadieri* de Giuseppe Verdi és el primer títol de la temporada d'ABAO-OLBE, al Palacio Euskalduna de Bilbao. Les veus de Carmen Giannattasio, Vincenzo Costanzo, Vladimir Stoyanov i la Bilbao Orkestra Sinfonikoa, sota la direcció de Miguel Ángel Gómez Martínez, seran els encarregats de portar a bon terme aquest títol poc sovintejat del creador italià. www.abao.org

PROGRAMACIÓ INTERNACIONAL

OCTUBRE

01/10. La Philharmonie de París comença el mes d'octubre amb una versió en concert del darrer títol de Verdi, *Falstaff*, inspirat en el personatge creat per Shakespeare. Daniel Harding dirigità l'Orchestre de París, amb un elenc encapçalat per Ambrogio Maestri, un dels millors Falstaff actuals, acompanyat per Christopher Maltman, Barbara Frittoli, Lisette Oropesa i Laura Polverelli. www.philharmoniedeparis.fr

06/10. El clarinetista alemany Jörg Widmann és l'artista resident de la City of Birmingham Symphony Orchestra. Per aquest motiu ofereix diversos concerts durant la seva temporada, com aquest en què interpretarà el *Quintet per a clarinet* d'Anton Weber amb músics de la CBSO i en què s'escoltaran dues obres seves: el *Quartet de corda* núm. 3 i *Three shadow dances* per a clarinet sol. www.cbsco.co.uk

08/10. El director valencià Gustavo Gimeno segueix la seva fulgurant carrera després d'abandonar la plaça de percussió a l'Orquestra del Concertgebouw d'Amsterdam, amb un concert amb la Radio Filharmonisch Orkest en la programació de la mateixa sala holandesa, que inclou *Central Park in the dark* de Charles Ives i la *Simfonia* núm. 9, "*del Nou Món*" d'Antonín Dvořák. www.concertgebouw.nl

26 D'OCTUBRE
ALA
METROPOLITAN
OPERA HOUSE
DE NOVA YORK

ÒPERA

L'ÀNGEL EXTERMINADOR D'ADÈS A NOVA YORK

L'ESTRENA AMERICANA de *The exterminating angel* (L'àngel exterminador) del compositor britànic Thomas Adès és, sens dubte, una de les propostes més potents de la nova temporada de la Metropolitan Opera de Nova York. Després de l'entusiasta resposta en l'estrena de la seva darrera òpera, *The tempest*, el Met presenta la seva nova creació, inspirada en la pel·lícula clàssica de Luis Buñuel del mateix nom. Aplaudida pel «New York Times» en la seva estrena durant el Festival de Salzburg del 2016 per la "*inventiva i audàcia [...] un gran esdeveniment*", *The exterminating angel* és una fantasia surrealista sobre un sopar a partir del qual els convidats no poden escapar. Tom Cairns, que va escriure el llibret, dirigeix la nova producció, i Adès porta a terme la seva pròpia nova aventura.

• **26/10.** Temporada 2017-18 de la Metropolitan Opera House • **Preus:** de 25 a 300 \$ • **Organitza:** Metropolitan Opera House New York. www.metopera.org

12/10. Simon Rattle dirigità, durant la temporada de l'Orquestra Filharmònica de Berlín, *La petita guineu astuta* de Leoš Janáček a la Philharmonie de Berlín. Gerald Finley, Angela Denoke, Lucy Crowe, Willard White i el Vocalconsort Berlin seran dirigits pel reconegut dramaturg Peter Sellars, que ha treballat amb anterioritat amb la mítica orquestra

alemanya posant en escena les *Passions* de J. S. Bach. www.berliner-philharmoniker.de

13/10. A Sant Petersburg cal visitar el Teatre Mariïnski, on cada dia hi ha un títol diferent, tant de dansa com d'òpera russa, a càrrec de les companyies estables del Teatre. *El príncep Igor* d'Aleksandr Borodin

és una de les òperes més icòniques del romanticisme rus, estrenada en aquest mateix teatre l'any 1890, que ara es representa en la clàssica producció del 1954. www.mariinsky.ru

13/10. Per celebrar el trentè aniversari del Concert Spirituel, Hervé Niquet ha elaborat una "òpera

imaginària", formada per extractes d'algunes de les més belles òperes barroques franceses, de Rameau, Lully i Marais. Un espectacle amb vídeo 3D per donar vida a les visions que evocuen aquestes òperes i que es podrà veure a Brussel·les. www.bozar.be

15/10 i 19/10. El veterà director neerlandès Bernard Haitink dirigirà la London Symphony Orchestra al Barbican Center de Londres presentant els *Tres estudis de Couperin* de Thomas Adès, un dels compositors més prolífics i reconeguts actualment. El programa també inclou la *Simfonia núm. 2* de Johannes Brahms i el *Concert per a violí* de Mendelssohn, que interpretarà Veronika Eberle. www.barbican.org.uk

26/10. La Bayerisches Staatsoper de Munic estrena una nova producció de Christof Loy de *Le nozze di Figaro* de W. A. Mozart. Amb direcció musical de Constantinos Caridys, el repartiment l'encapçala el baríton alemany Christian Gerhaher com a comte d'Almaviva, Federica Lombardi com a comtessa, Alex Esposito com a Figaro, Olga Kulchynska com a Susanna i Anett Fritsch com a Cherubino. www.staatsoper.de

27/10. L'Orquestra Filharmònica de Los Angeles, sota la direcció de Susanna Mälkki, proposa en la seva temporada al Walt Disney Concert Hall un programa entorn de la música d'Hector Berlioz, amb el *Queen Mab scherzo* i la *Simfonia Fantàstica*. El concert inclou l'estrena als Estats Units de *Duende – The dark notes* de Luca Francesconi. www.laphil.com

CONTEMPORÀNIA

WINTERREISE A L'ELBPHILHARMONIE D'HAMBURG

L'ELBPHILHARMONIE D'HAMBURG afronta la seva segona temporada de programació amb diverses propostes de gran interès. La que destaca d'entrada és aquesta aproximació al magnífic cicle de *lieder* que és *El viatge d'hivern*, amb poesia de Wilhelm Müller i música de Franz Schubert, en diversos formats, perspectives i propostes d'interprets. Des de l'acostament en format d'obra de teatre seguint la proposta literària d'Elfriede Jelinek, a la versió musical de Bernard Lang inspirada en la música original de Schubert, així com una versió coreografiada de Nicola Hümpel amb la participació de l'Apollon Musagète Quartet o la versió més clàssica oferta per Matthias Goerne i Markus Hinterhäuser amb les projeccions de William Kentridge i la revisitada per Ian Bostridge i el Remix Ensemble Casa da Música dirigits per Peter Rundel.

• Del 19/11 al 23/03. Elbphilharmonie Hamburg. • Preus: de 9 a 68 € • Organitza: Elbphilharmonie. www.elbphilharmonie.de

LUC HOSSEPIED

DEL 19 DE
NOVEMBRE AL
23 DE MARÇ A LA
PHILHARMONIE
DE PARÍS

NOVEMBRE

02/11. El Teatro Costanzi de Roma acull un dels títols més icònics del repertori operístic com és *La traviata* de Verdi. Les veus de Maria Grazia Schiavo i Arturo Chacón Cruz destaquen en els rols protagonistes i es mouren d'acord amb la producció que va dissenyar

la cineasta Sofia Coppola amb vestuari de Valentino. www.operaroma.it

04/11. Oportunitat única, la que brinda la Philharmonie de Colònia, per veure dirigir Riccardo Muti el magne *Requiem* de Giuseppe Verdi. Serà amb l'Orquestra i Cor de la Ràdio de Baviera i amb les veus

solistes de Krassimira Stoyanova, Elina Garanča, Francesco Meli i Riccardo Zanellato. www.koelner-philharmonie.de

AQUESTA CARTELLERA
POT PRESENTAR CANVIS
DE DARRERA HORA.

DEL 4 AL 15
D'OCTUBRE
A TOULOSA DE
LLENGUADOC

ROLAND

CLÀSSICA

FESTIVAL TOULOUSE LES ORGUES

TOLOSA DE LLENGUADOC és coneguda com la capital europea de l'orgue, ja que només dins la ciutat té prop de trenta orgues de tots els estils i èpoques, tant nous com històrics. A més, la regió francesa Midi-Pyrénées posseeix més de 370 instruments. És per això que gaudeix d'un dels departaments d'orgue més ben valorats en l'àmbit dels conservatoris internacionals, on des de fa uns anys se celebra un concurs internacional que porta el nom de Xavier Darasse, i que des de fa vint-i-un anys celebra un festival internacional de música per a orgue, conegut com a Toulouse les Orgues. Aquest festival té lloc a l'octubre i durant dotze dies ofereix al públic l'ocasió de descobrir la riquesa dels seus instruments, gràcies a una programació de qualitat, varietat i oberta a diferents disciplines artístiques. Fundat l'any 1996 per Jan Willem Jansen i Michel Bouvard, hereus de Xavier Darasse, des del 2014 el festival està dirigit per Yves Rechsteiner.

• Del 04/10 al 15/10. Toulouse les Orgues. • Preus: abonaments de 5 a 30 €. • Organitza: Association Toulouse les Orgues. www.toulouse-les-orgues.org

GRANS CONCERTS VIC 2017

LA DONA, FIL CONDUCTOR

LA SETENA TEMPORADA de Grans Concerts Vic 2017, que organitza L'Atlàntida de Vic, tindrà lloc entre el 29 de setembre i el 16 de desembre amb una programació que enguany té la dona com a fil conductor, ja que inclou una majoria de propostes protagonitzades per artistes destacades de l'àmbit internacional.

La temporada s'inaugura el 29 de setembre amb l'actuació de la soprano basca **Ainhoa Arteta**, que interpretarà els *Quatre últims lieder* d'Strauss acompanyada per l'Orquestra Simfònica Camera Musicae, sota la direcció del seu titular, Tomàs Grau. El programa inclou l'obertura *Egmont* de Beethoven i la *Sinfonia núm. 2* de Robert Schumann.

El segon concert, el 15 d'octubre, serà protagonitzat pel Projecte Fònies, dirigit per Lluís Vilamajó, que reuneix cantants d'arreu del món per constituir en cada projecte una proposta vocal única.

L'osonenca Maria Mauri serà l'acompanyant al piano en un programa que començarà en el Romanticisme i s'anirà desplaçant per altres èpoques històriques.

La pianista georgiana Elisso Virsaladze oferirà

un recital únic a Catalunya l'1 de novembre. La pianista de Geòrgia és una de les grans referències internacionals, tant en el camp de la interpretació, amb una dilatada trajectòria de concerts a les principals sales del món, com en el de la pedagogia, amb les classes que imparteix regularment als conservatoris de Moscou

i de Munic. El programa que interpretarà a Vic inclou el *Rondó en La menor, KV 511* i la *Sonata núm. 5, KV 283* de W. A. Mozart, la *Sonata núm. 2, op. 14* de Serguei Prokófiev i el *Carnaval* de Robert Schumann.

El 12 de novembre serà el torn del **Cecilia String Quartet**, formació de corda canadenca format només per dones que, després d'haver entusiasmat el públic i la premsa de la Konzerthaus de Berlín, el Concertgebouw d'Amsterdam o el Wigmore Hall de Londres, es presenta a Catalunya amb un programa d'obres de Beethoven, Mendelssohn i de la compositora canadenca Nicole Lizée, que forma part del Celebrating Canadian Women in Music.

Per últim, la cantant catalana Mayte Martín presentarà en concert el 16 de desembre el seu últim treball discogràfic acompanyada del Quartet Qvixote i els músics Ximo Clemente (contrabaix), Pau Figueres (guitarra) i Arnau Figueres (percussions).

El nou projecte, *Tempo rubato*, amb arranjaments de Joan Albert Amargós, està basat en temes propis i és el treball més íntim i personal de la cantant. Un registre sonor d'emocions que ha anat gestant durant vint anys. 🎵

FONS DE LA CAPELLA DE MÚSICA DE SANTA MARIA DE MATARÓ (MatC)

Text Josep Maria Gregori · Fotografies IFMuC

El Museu-Arxiu de Santa Maria de Mataró conserva el fons musical de la Capella de Música de Santa Maria, juntament amb els fons Joan Fargas, Lluís Viada, Manuel Blanch, Enric Torra i Acadèmia Musical Mariana, els tres darrers inventariats per Lluís Adán, Neus Cabot i Joan Castellà, respectivament. El fons de la Capella de Música de Santa Maria (MatC) està integrat majoritàriament pel repertori eclesiàstic (litúrgic i religiós) escrit pels mestres de capella i organistes de l'Església Parroquial de Mataró, des del temps de Jaume Arau († 1778) fins a l'època de Josep Molé († 1926). MatC es conserva en 23 capses d'arxivador i té un abast de 334 composicions musicals, de les quals 127 pertanyen a la col·lecció "manuscrits d'autor" i 2.017 a "manuscrits anònims". Es tracta, doncs, d'un fons amb una marcada presència de repertori eclesiàstic, tant pel que fa als gèneres vinculats amb la litúrgia (absoltes, graduals, himnes, lamentacions, lletanies, misses, motets, ofertoris, passions, rèquiems, responsoris, salms, salves, seqüències, vespres) com al repertori religiós amb textos en romanç (àries, cobles, cànctics, goigs, lletres, rosaris, trisagis i villancets).

Entre els segles XVI i XX, des d'Onofre Ametller (ca. 1590) fins a Narcís Pagès (1908-2006), se succeïren vint-i-tres músics en el magisteri de capella de la Parroquial; tanmateix, el marc temporal del repertori conservat en el fons comprèn entre el darrer terç del segle XVIII i el primer del segle XX. Això vol dir que al fons no s'han preservat obres dels mestres de Santa Maria dels segles XVI, XVII i bona part del XVIII, com Onofre Ametller, Felip Pujol, Melcior Marquès, Rafael Simó, Josep Pujolar, Josep Gas, Llop Simó i Salvador Lavarni; ni dels seus organistes Antoni Portell, Jaume

A sota, el MatC, i una còpia de principis del s. XIX de l'*Stabat Mater* de F. J. Haydn.

Salvador, Josep Puig, Joan Frexes, Josep Vila, Marià Codina, Lluís Parera, Josep Corretger, Joan Obradors, Josep Matarrodona, Cristòfol Diumeró, Martí Bosch, Baltasar Dorda, Jaume Isern i Salvador Puigsech.

Malgrat aquesta sentida absència, la col·lecció d'obres manuscrites d'autor conté una quarantena de composicions de mestres de capella de Santa Maria, actius a partir del darrer terç del segle XVIII: Jaume Arau († 1778), 3 obres; Miquel Bassols (1743-?), 5; Marià Berga († 1867), 6; Manuel Blanch (1827-1883), 1; Tomàs Collell

(1798), 1; Josep Menéndez († 1866), 2; Antoni Mitjans (ca. 1810), 1, i Jaume Roure (1788-1853), 31, el més ben representat, a banda de Joan Fargas (1875-1944) i Lluís Viada (1859-1934), l'obra compositiva dels quals es conserva als seus fons respectius al mateix Museu-Arxiu. El repertori dels mestres de Santa Maria de Mataró conviu al fons amb còpies d'obres d'altres autors catalans actius entre finals del segle XVIII i la segona meitat del segle XIX, alguns d'ells mestres de reconegut prestigi, com Francesc Andreu, Raimon Aleix, Josep Cau i Ramon Vilanova. D'altra banda, la presència dels *Stabat Mater* de G. B. Pergolesi, F. J. Haydn i S. Neukomm, les còpies dels quals es poden datar entre finals del segle XVIII i el primer terç del segle XIX, donen testimoni de la recepció del repertori forà per part dels mestres de Santa Maria. L'edició impresa del catàleg va veure la llum l'abril del 2010.¹ <https://ifmuc.uab.cat/collection/MatC>

¹ GREGORI I CIFRÉ, Josep Maria – CABOT I SAGRERA, Neus. *Inventaris del fons musicals de Catalunya. Volum 4: Fons del Museu-Arxiu de Santa Maria de Mataró*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació; [Bellaterra]: Universitat Autònoma de Barcelona, 2010.- Arxius i documents. Eines de recerca, núm. 7.

SARA BLANCH, IZAN RUBIO I ADRIAN BLANCO, RESIDENTS LA TEMPORADA 2017-18

LA SISENA EDICIÓ del programa Residències Musicals, que organitza la Fundació Catalunya La Pedrera des de la temporada 2012-13 amb l'objectiu de donar suport i impulsar els joves talents de la interpretació musical del nostre país, va iniciar al setembre els concerts amb els tres artistes convidats enguany: la soprano Sara Blanch, el pianista Adrian Blanco i el guitarrista Izan Rubio.

El projecte promogut per la Fundació Catalunya La Pedrera té dos eixos principals: la residència de treball per crear noves programacions en col·laboració amb altres intèrprets i els concerts oferts al gran públic. Així l'artista resident pot presentar tota la seva versatilitat, tant amb recitals solistes com amb diferents tipus de formacions, s'incentiva l'ampliació de repertoris i, alhora, es projecta la seva carrera, tot fidelitzant el públic local cap a la seva proposta artística.

Enguany la selecció dels joves intèrprets ha inclòs tant els més vinculats a les programacions estables del país, com els que estan residint a l'estranger, bé completant estudis o ja inserits al món professional, i també els graduats més destacats de l'ESMUC. Per a la temporada 2017-18 s'han valorat 14 candidats, i entre els 5 finalistes, els escollits com

MAY/ZIRCLIS

a residents han estat la soprano **Sara Blanch**, el guitarrista **Izan Rubio** i el pianista **Adrian Blanco**, tots tres representatius del gran talent musical emergent català i amb trajectòries formatives ben diverses.

Del 17 de setembre al 20 de maig cadascun dels intèrprets oferirà un total de tres concerts en formats diferents i amb músics acompanyants de gran talent. La soprano Sara Blanch, guanyadora de diversos premis en la darrera edició del Concurs de Cant Francesc Viñas, oferirà un concert inaugural amb cançons italianes i àries operístiques, i farà dos recitals més, un de música contemporània catalana d'Albert Guinovart, Alberto García Demestres, Miquel Ortega i J. C. Blanch, acompanyada al piano per David Casanova, i un darrer concert de música barroca amb Vespres d'Arnadí.

El guitarrista Izan Rubio, graduat per l'ESMUC i actualment cursant un màster al Mozarteum de Salzburg, actuarà amb el Cosmos Quartet, amb el pianista Carles Marigó i amb el Salzburg Guitar Trio, del qual és membre fundador. Per últim, Adrian Blanco, alumne de Pierre Réach a l'ESMUC i d'Alba Ventura

al Conservatori del Liceu, acaba de graduar-se a la Manhattan School of Music de Nova York en un màster de música contemporània. Blanco oferirà un recital de piano amb obres de George Crumb, Joan Magrané, John Cage i Einojuhani Rautavaara; oferirà un concert de cambra amb un quartet format per joves músics de gran talent com són Sara Cubarsi, Francesc Guzmán, Agnès Mauri i Eduard Raventós, i també farà un concert amb el percussionista James Larter, amb obres de l'avantguarda estilística del segle XXI. ↗

MAGNUS FAGNVID

19 DE
NOVEMBRE
IZAN RUBIO
I 17 DE DESEMBRE
ADRIAN
BLANCO

Nova
Temporada
2017 - 2018

OCM

ORQUESTRA
SIMFÒNICA
CAMERA MUSICAE

{ La Simfònica
Mediterrània }

DIUMENGE 01.10.17 · 17.30 h

**Ainhoa Arteta
& OCM**

DIUMENGE 29.10.17 · 17.30 h

**Alice Sara Ott
& OCM**

DIUMENGE 26.11.17 · 17.30 h

**Avi Avital
Vivaldi**

DIUMENGE 04.02.18 · 17.30 h

**L'Heroica de
Beethoven**

**La Patètica de
Txaikovski**

**Aniversari
Ros Marbà**

**La Reina
de la Nit**

**Albrecht Mayer
& OCM**

DIUMENGE 18.02.18 · 17.30 h

DIUMENGE 11.03.18 · 17.30 h

DIUMENGE 22.04.18 · 17.30 h

DIUMENGE 13.05.18 · 17.30 h

{ **Abonaments**
a partir de
101€ }

**Més informació i venda:
a les Taquilles del Palau de la Música i a www.palaumusica.cat**

Col·laboren:

Per saber-ne més:

www.orchestracameramusicae.com

@orquestraOCM

@orquestraOCM

/orquestraOCM

Piotr Beczala
inaugura la nova
temporada del Gran
Teatre del Liceu
amb Verdi.

DEL 7 AL 29
D'OCTUBRE DE
2017 UN BALLO
IN MASCHERA AL
GRAN TEATRE
DEL LICEU

EN PORTADA

EL TENOR DEL SENY I LA RAUXA

PIOTR BECZALA

COM A BON CAPRICORN, ÉS UN HOME METÒDIC, AMB UN PLA D'ACCIÓ MOLT CLARIVIDENT. AIXÍ ALMENYS ÉS COM ES MOSTRA EN CONVERSA, AMB LA FERMESA I SEGURETAT QUE TAMBÉ TRANSMET A L'ESCENARI I SENSE DEIXAR DE BANDA, NATURALMENT, UNA EXPRESSIVITAT I CAPACITAT DE COMMOUNE EXTRAORDINÀRIES. AQUESTA TARDOR INAUGURA LA TEMPORADA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU COM A PROTAGONISTA D'UN BALLO IN MASCHERA DE GIUSEPPE VERDI.

TEXT Mercedes Conde Pons • FOTOGRAFIES Quim Roser

MERCEDES CONDE PONS: L'any passat va fer el debut escènic al Liceu amb *Werther* de Massenet amb gran èxit. Qui és *Werther*, per a vostè?

PIOTR BECZALA: Al títol original del llibre *Les desventures del jove Werther*, Goethe accentua de bon principi el patiment del protagonista. Això vol dir que quan es canta, cal trobar en un mateix aquest sentiment. Les persones com *Werther* no volen ser felices. Sempre veuen el got mig buit. És una història plenament romàntica i molt difícil d'interpretar. En el meu repertori sovint hi ha herois romàntics, però en aquest cas és més complex perquè has de trobar el camí per interpretar un personatge que és molt irregular en la seva personalitat. El duc de Màntua, per exemple, és més fàcil, perquè no hi ha variació ni complexitat en el seu personatge, no és un heroi romàntic. *Werther*, en canvi, és des del principi fins al final un prototipus romàntic complet.

MCP: ¿Hi ha algun tipus de similitud entre aquest personatge i els personatges dels cicles de lied

romàntics, com *Dichterliebe* o *Die schöne Müllerin*, un jove enamorat que sempre està patint?...

PB: Totalment. He cantat aquests dos cicles junt amb Helmut Deutsch i n'hem parlat a bastament i, un cop, mentre assajàvem, es va aturar i va dir en veu alta: "*Com pot ser que no ho entenguis, jovenet, ella no t'estima!*" [rialles].

MCP: Quan ha de preparar un rol com aquest, com s'ho fa per ambientar-se?

PB: És qüestió de seguir la música, que et porta de forma natural a través dels problemes sentimentals dels personatges. En l'òpera és més fàcil, perquè a més comptes amb els col·leagues, l'ambientació escènica i el vestuari. En un cicle de lied ets només tu i el piano i, per tant, has de crear un món a part.

MCP: ¿Això vol dir que prepara de forma diferent una òpera i un recital de lied?

PB: Un recital és molt més íntim, no portes disfressa, ets només tu. Reduir tots els sentiments i emocions per tenir una ➤

CANTAR, COMPARTIR I JUGAR A GOLF

Piotr Beczala viatja sempre acompanyat de la seva dona. Ella és cantant, “però va deixar la carrera per poder estar junts. És molt difícil quan tots dos membres de la parella són cantants. Hi ha alguns moments en què sí que es pot combinar, però quan tens contractes a ciutats diferents, és impossible estar junts, i nosaltres vam preferir estar junts”. Tots dos comparteixen aficions, com el golf, i també intenten fer vacances entremig dels compromisos. El cantant polonès està acostumat a fer períodes de descans d’una setmana: “Un temps perfecte per descansar, perquè en una setmana no tens la possibilitat de tenir la sensació d’oblidar com es canta”. Reconeix posar-se

“una mica” nerviós abans d’una funció, però considera que això és bo, “perquè et fa estar concentrat”. Pensa que “el temps de la lluita entre el tenor i la soprano ja ha passat” i que la sana competència permet millorar. S’imagina a si mateix compartint els seus coneixement i experiència un cop es retiri dels escenaris i és molt crític amb l’actual sistema educatiu pel que fa als cantants. El seu somni seria “tenir una escola de cant amb consellers vocals i repertoristes, psicòlegs que expliquin què passa entre les orelles quan un és cantant, que ajudin a desenvolupar la personalitat i posar a lloc les persones”. Una formació bàsica per esdevenir un bon cantant.

millor connexió amb el públic és molt difícil. La graduació de l’expressió és molt més subtil. Si et passes d’intimista, no se’t sent, si cantes massa fort, sembla que estiguis cantant òpera, o sigui que és realment molt complicat.

MCP: Ha cantat *bel canto*, Mozart, també Verdi i Puccini, òpera russa, txeca i polonesa i algun Strauss, i fins i tot *Lohengrin* de Wagner. D’aquest darrer títol ha arribat a dir que no és ben bé Wagner. ¿Així no té previst cantar altres rols wagnerians?

PB: Probablement. I el mateix passa amb Richard Strauss, de qui només he fet el cantant italià d’*El cavaller de la rosa*. Un ha de saber quins papers li escauen no només pel seu tipus de veu, sinó també per la seva personalitat. Un gran cantant de Nemorino no té per què ser un bon cantant dramàtic, o un gran Siegfried no

té per què ser un bon Tamino o Don Ottavio. Jo intento seguir el meu instint i després de vint-i-cinc anys de carrera, crec que m’ha funcionat. Jo desenvolupo la veu i la personalitat musical lentament i ara em trobo en un moment meravellós, en el qual puc escollir què cantar i on cantar-ho. He fet moltes eleccions i han tingut bon resultat. Però tots els rols que ha esmentat i fins i tot si hi sumem l’òpera i el lied, en una bona dosi, donen una flexibilitat molt necessària, i una direcció de desenvolupament. Per exemple, si cantes amb freqüència Rodolfo, pot ser que al cap d’uns anys puguis cantar Cavaradossi, i al cap d’uns anys hi puguis afegir Des Grieux i finalment Calaf. Però no fer-ho tot a la vegada! Això arruïna la veu.

MCP: Cap a on està anant la seva veu?

PB: Els propers dos anys tinc contractes per cantar Cavaradossi (*Tosca* de Puccini), Don José (*Carmen* de Bizet) i Maurizio (*Adriana Lecouvreur* de Cilea), una manera d’anar entrant al verisme. Definitivament, no tinc previst cantar *Otello* els propers cinc anys. També tinc *Aida* en repertori, i no és més fort que *Un ballo in maschera*. Amb Manrico d’*Il trovatore* passa el mateix. Tot depèn també del director musical que tinguis i en quin teatre cantis. No és el mateix cantar al Met de Nova York (4.000 places) que al de Zuric (1.200 localitats)...

MCP: Això vol dir que hi ha rols que ja han quedat enrere...

PB: Efectivament. Ja no cantaré mai més Mozart. En canvi, *Lucia di Lammermoor* és ben bé una excepció, perquè no el considero *bel canto*. És més aviat comparable al duc de Màntua del *Rigoletto* de Verdi. És una òpera subestimada per molts cantants, però és un repte en què has de combinar *bel canto* i molts moments de dramatismes. En canvi, *Puritani* i *La sonnambula* ja han passat a la història.

MCP: Quan va veure que podria fer una carrera important?

PB: Van ser un parell de moments. El primer va ser quan, durant la meua estada a Linz, el mateix dia que acabava de fer un assaig escènic de Belmonte (*El rapte del serrall* de Mozart), em van trucar de Zuric perquè necessitaven un Rinuccio (*Gianni Schicchi* de Puccini). I vaig acabar una òpera i a l’avió vaig veure un vídeo de la producció i en arribar vaig saltar a l’escenari. L’endemà tenia un contracte per dos anys a Zuric. Va ser molt especial, perquè la diferència entre un teatre i l’altre és enorme i no és normal que es pugui saltar d’un àmbit a un altre tan ràpidament. Aleshores vaig començar a cantar més com a convidat. I el 2006 va ser un gran any perquè vaig cantar *Faust* al Covent Garden de Londres, amb un gran èxit. Allò va ser fer el salt a la primera línia. Aquell any va ser també l’any del meu debut al Metropolitan de Nova York i La Scala de Milà. I des de llavors no paro de viatjar. És qüestió de saber esperar el moment adequat. Les dues primeres propostes del Met no les vaig acceptar, perquè eren Tamino de *La flauta màgica* i Matteo (*Arabella* d’Strauss), i en aquells moments ni Tamino formava part ja del meu repertori ni Matteo era prou interessant. Per això hi vaig renunciar i vaig esperar el moment adequat, quan em van oferir *Rigoletto*.

MCP: Quin tipus de personalitat creu que un cantant d’òpera necessita per ser un bon cantant?

El tenor polonès sent que està en un dels millors moments de la seva carrera.

PB: Un cantant ha de creure en si mateix, però sense caure en l'arrogància. Cal una mena d'equilibri entre tenir una mentalitat oberta i, d'altra banda, estar segur de si mateix. És un entrenament com el dels esportistes.

MCP: ¿Vostè va tenir aquest tipus de suport quan era estudiant?

PB: No, ho vaig aprendre més tard, a les *masterclasses*. Primer vaig treballar amb Sena Jurinac, ella era brillant i jo era molt jove. Tot el que deia era sagrat per a mi. Després vaig treballar amb Dale Fundling i amb ell vam descobrir que la meua veu no funcionava bé, i vam haver de reconstruir-ho tot, perquè no podia cantar amb comoditat els aguts. Va ser un procés molt dur perquè vaig haver d'assumir que no podia cantar, que havia d'aprendre de nou.

MCP: Quin procés va ser més difícil: quan va començar a cantar de zero o bé quan va haver de reaprendre la tècnica?

PB: La segona vegada, quan vaig haver de modificar allò que feia malament. Perquè quan ets jove obres la boca i cantes i ja està. En canvi, quan vaig començar de nou ja tenia un contracte amb el teatre de Linz i havia de complir amb ells. No va ser fàcil, tot i saber com volia cantar i com havia de sonar.

MCP: Quina va ser la clau per canviar la manera de cantar?

PB: Va ser un canvi mental, acompanyat naturalment d'un procés vocal i tècnic. Quan tens una idea errònia de la teua pròpia veu i no creus que funciona, el teu cant és erroni. Has d'aclarir com vols que soni i sentir-ho així. ♪

BARCELONA, CIUTAT DE TENORS

El cantant polonès és molt conscient de la llarga tradició de tenors que atresora Barcelona, on fins i tot el gran Enrico Caruso va cantar en una sola ocasió, amb poc èxit, val a dir-ho. Beczala se sent un "continuador d'un grup de cantants meravellosos del passat que van donar moltes coses al món de l'òpera. Cap dels cantants del segle

XXI pot estar totalment desvinculat d'aquesta tradició", i, particularment, troba inspiració en diversos cantants, ja que no n'hi ha cap de perfecte (de fet, creu que els cantants són interessants precisament perquè cometten errors). Per exemple, si ens centrem en el personatge de Werther, Beczala considera que les versions de referència són les de Nicolai Gedda i Alfredo Kraus. En canvi, la interpretació de Franco Corelli d'aquest rol no és una bona elecció per un tema purament estilístic. "Sempre dic als meus alumnes quan faig masterclasses: és molt important què escoltes i de qui ho escoltes".

CORAL

NIT DE CONSAGRACIÓ A LONDRES

TEXT Mercedes Conde Pons

L'ORFEÓ CATALÀ DEBUTA AMB GRAN ÈXIT ALS PROMS SOTA LA DIRECCIÓ DE SIMON RATTLE

EL DEBUT DE L'ORFEÓ CATALÀ ALS PROMS DE LONDRES VA COINCIDIR EN EL TEMPS AMB ELS ATACS TERRORISTES ESDEVINGUTS A BARCELONA I CAMBRILS L'AGOST PASSAT. L'ORFEÓ CATALÀ VA ENTONAR UN CANT PER LA PAU, TOT INTERPRETANT L'O VOS OMNES DE PAU CASALS A LES PORTES DEL ROYAL ALBERT HALL, QUE ES VA ESTENDRE VIRALMENT PER LA XARXA.

Una imatge del concert als Proms, en què van participar l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, dirigits per Simon Rattle.

CHRIS CHRISTODOULOU

UNA CITA ANUAL

Els Promenade Concerts de Londres són un cicle de concerts diaris de música clàssica que tenen lloc al llarg de dos mesos a la ciutat de Londres des del 1895, any que es van establir. Aquests concerts, implantats per l'empresari Robert Newman i el director d'orquestra Henry J. Wood, es van començar a fer al Royal Albert Hall, després de la Segona Guerra Mundial, quan un bombardeig va destruir el Queen's Hall.

El nou edifici, inaugurat el 1871, té forma d'amfiteatre romà i fa servir materials habituals en la construcció modernista, com el totxo vermell, el vidre i el ferro forjat. El teatre va ser dissenyat per acollir fins a 8.000 persones, però, per les restriccions de seguretat, acull una quantitat màxima de 5.544 persones. Una de les fites anuals que han convertit aquesta sala en una icona, és la coneguda com a *Last*

Night of the Proms (la darrera nit dels Proms), que acull cada any l'Orquestra de la BBC i un solista vocal excepcional encarregat, al final de l'actuació, d'entonar peces patriòtiques com *Rule Britannia*, *Jerusalem* o *God save the queen*, després d'escollar la coneguda *Pompa i circumstància* de Sir Edward Elgar. L'ambient que es respira en aquesta famosa *Last Night of the Proms* és un bon exemple de l'atmosfera que regna al festival, que conserva encara el caràcter desacomplexat propi dels britànics, si bé les *promenades* –d'on ve el popular apel·latiu Proms– es limiten als passadissos i a l'exterior de la sala. La nit del concert dels *Gurrelieder*, però, no es movia ni una mosca, tot i les més de 6.000 persones aplegades a l'interior d'aquest modern amfiteatre. Les bones maneres no entenen d'estrats socials, però sí de cultura.

L'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau havien rebut la invitació de Simon Halsey, que amb aquest concert estel·lar cloïa la seva primera temporada com a titular dels cors del Palau. Un balanç estratosfèric a nivell estratègic que ha tingut també una avaluació molt positiva a nivell artístic, amb una evident evolució en positiu del nivell dels cors. Simon Halsey es trobava també en aquest concert amb un repte personal de primer ordre, tenint a l'escenari per primer cop junts els tres cors dels quals ell és director titular: els cors de la London Symphony Orchestra i de la City of Birmingham Symphony Orchestra, a més de l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau. En total 360 cantaires que sumaven les veus per primer cop per afrontar la magna obra simfonico coral que són els *Gurrelieder* de Schönberg, en què es respiren els darrers efluvis del postromanticisme musical amb una forta influència tant de Richard Wagner –els ecos del *Tristany i Isolde* hi són més que evidents, tant pel tema com pel tractament melòdic i orquestral– com de Gustav Mahler, de qui Schönberg admira la recreació de plans sonors independents d'una claredat admirable. Escrits en diversos períodes separats en el temps, és interessant observar com a la primera part dels *Gurrelieder* predomina la influència del romanticisme alemany encunyat per Richard Wagner, mentre que a la darrera part, quan Schönberg ja havia fet les seves primeres incursions dodecafòniques, com els dos primers *Quartets de corda* i la *Primera Simfonia de cambra* (1907-1908), la música dels *Gurrelieder* recorda molt més el simfonisme de Gustav Mahler, i inclús de Richard Strauss, fins i tot amb algun exercici d'atonalitat deliberat.

LA PEDRA DE TOC PER A L'ORFEÓ CATALÀ

Fa quatre anys, el 2013, l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau van participar en la interpretació dels *Gurrelieder* en el centenari de la seva estrena a la Konzerthaus de Viena, amb l'Orquestra Simfònica de Viena, sota la direcció de Kent Nagano. Aquell mateix any es produïa el seu debut amb l'Orquestra Filharmònica de Berlín, sota la direcció de Simon Rattle. Una experiència que va donar els seus fruits, ja que va ser llavors quan Simon Halsey i l'Orfeó Català es van conèixer per primer cop durant els assajos previs al concert. Aquella fructuosa primera experiència va ser el germen de la

relació establerta formalment des de fa un any, en què Simon Halsey ha esdevingut el ➤

El debut de l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau al Royal Albert Hall és fàcilment qualificable de fita històrica, ja que l'Orfeó Català intervenia per primer cop als famosíssims BBC Proms de Londres, un dels festivals d'estiu més famosos del món, amb una repercussió mediàtica indiscutible. Prova d'això és el desplegament televisiu i radiofònic organitzat en el considerat com a concert estrella del festival, aquests *Gurrelieder* d'Arnold Schönberg, amb la darrera participació del director Simon Rattle com a director convidat de la London Symphony Orchestra, i això només un mes abans de la seva presentació oficial com a titular de la formació i un any abans que el director d'orquestra britànic s'acomiadés de la Berliner Philharmoniker com a titular.

Vista exterior del Royal Albert Hall. A sota, la cantada de l'Orfeó Català en homenatge a les víctimes dels atemptats a Catalunya. A la dreta, el públic assistent als Proms.

MARCUS GINNS - ROYAL ALBERT HALL

➤ director artístic dels cors de l'Orfeó Català i l'assessor artístic del Palau de la Música Catalana.

Enguany, quatre anys després, l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau han reprès els *Gurrelieder* de Schönberg, sota la direcció de Simon Rattle, en un dels festivals d'estiu de més prestigi internacional com són els Proms de Londres. Aquesta nova visita a Londres s'ha produït només dos anys després que l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau fossin dos dels cors convidats a interpretar la *Missa Glagolítica* de Janáček amb la London Philharmonic Orchestra, sota la direcció de Vladímir Jurowski al Royal Festival Hall.

L'OMBRA DE LA TRAGÈDIA

Mentre l'Orfeó Català cantava a la Southwark Cathedral de Londres el 17 d'agost passat, tot interpretant l'*O vos omnes* de Pau Casals i l'intimista *Requiem* de Duruflé, les Rambles de Barcelona es convertien en escenari de la

tragèdia amb l'atac terrorista. Un rèquiem contemporani que, inesperadament, esdevenia un lament per la barbàrie que en aquells moments s'enduïa diverses ànimes innocents a causa de la irracionalitat cada cop més estesa arreu del món.

L'espectacle vist als Proms va permetre gaudir d'unes intervencions solistes de primer ordre, amb una Tove exuberant en la veu d'Eva-Maria Westbroek i una Karen Cargill de gran rotunditat i fosc vocal com la veu del dolor per la desgràcia de la mort de Tove. Simon O'Neill, responsable de la part més extensa a nivell solista, tot interpretant Waldemar, va lluir una veu de *heldentenor* que, degut a la difícil acústica de la sala, de grans dimensions, va quedar sovint amagada sota el gruix orquestral (130 músics a l'escenari!). Magistrals van estar també Peter Hoare com a Klaus el Boig i els barítons Christopher Purves i Thomas Quasthoff com a camperol i narrador, respectivament. Simon Rattle estima especialment aquesta curiosa partitura de classificació difícil, i ho demostrà un cop més amb una direcció dútil i efervescent, amb una London Symphony totalment abocada al seu gest i, sovint, amb expressions de devoció i comunió en el gaudi amb els, ara ja sí, "seus" músics. La massa coral va respondre amb energia i ímpetu, malgrat la distància amb el director i les grans dimensions de la sala, que no sempre propiciaren una projecció suficient del so, sobretot en els passatges més heroics. Malgrat tot, l'experiència es saldà amb un èxit indiscutible i, el més important, la satisfacció unànime d'un Orfeó Català que viu la seva consagració en la Champions League de la música en el 125 aniversari de la seva fundació. ➤

Palau de la Música Catalana

Simfònics al Palau

Orquestra Simfònica del Vallès

Segona de Mahler
07.10.17

De pel·lícula!
18.11.17

*De Gershwin
a Guinovart*
02.12.17

*Festival de Valsos
i Danses*
23.12.17

Mozart i Peer Gynt
20.01.18

Pere i el llop
Concert familiar
03.02.18
[Concert extraordinari]

*Requiem
de Mozart*
10.02.18

*Del piano de Nyman
al Bolero de Ravel*
17.03.18

*Passió segons sant Joan
de Bach*
07.04.18

*Les quatre estacions
de Vivaldi*
28.04.18

Beethoven heroic
19.05.18

*Txaikovski
vs Dr. Zhivago*
09.06.18

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEO
CATALÀ

Orquestra
simfònica
del Vallès

Entrades individuals, packs a mida i itineraris ja a la venda

Més informació:
Telèfon: 902 442 882
taquilles@palaumusica.cat
www.palaumusica.cat

Amb la
col·laboració de:

El tenor Antoni Comas

26 i 29
D'OCTUBRE
APRÈS MOI,
LE DÉLUGE DE
MIQUEL ORTEGA
AL TNC

La mezzosoprano
Marisa Martins

ÒPERA

APRÈS MOI, LE DÉLUGE

EL VALS DE L'HORROR

A PARTIR DE L'ACLAMADA OBRA TEATRAL APRÈS MOI, LE DÉLUGE DE LLUÏSA CUNILLÉ, EL TNC ESTRENA AQUESTA TARDOR L'ÒPERA HOMÒNIMA AMB MÚSICA DE MIQUEL ORTEGA, DIRECCIÓ ESCÈNICA DE JORDI PRAT I COLL I AMB ANTONI COMAS I MARISA MARTINS COM A PROTAGONISTES.

TEXT Marta Porter

Après moi, le déluge no tracta d'un tema fàcil. És un viatge al cor d'Àfrica, a les entranyes de l'horror, als motius pels quals cada dia milers de persones fugen de casa seva; una alerta als europeus que, des del seu benestar, fan l'orni davant el crit africà. Si l'any 2007 la dramaturga Lluïsa Cunillé va fer pujar dalt l'escenari un tema que començava a incomodar Europa, deu anys després Miquel Ortega posa música a un dels grans reptes de la política europea, la immensa tragèdia dels refugiats africans.

"L'obra mostra la invisibilitat que Occident no vol veure", explica Xavier Albertí, director del Teatre Nacional de Catalunya. Un home de negocis i una traductora europeus es troben a l'habitació d'un hotel al cor d'Àfrica. A poc a poc, a través de les paraules, la realitat del continent africà es mostrarà amb tota la seva cruïsa:

"L'OBRA MOSTRA LA INVISIBILITAT QUE OCCIDENT NO VÓL VEURE" DIU XAVIER ALBERTÍ

temes incòmodes com la solidaritat, el diàleg, l'explotació, la caritat, una realitat que no podem ignorar però que no sabem com afrontar. "L'obra és un encàrrec de Xavier Albertí –explica Miquel Ortega–. Jo no l'havia vist, però quan vaig llegir el text, vaig pensar que convertir-la en òpera era tot un repte. És una obra molt bona, molt dura i gens còmode per a l'espectador perquè li remou la consciència". Per a Albertí, és important que les arts escèniques tractin de temes transcendentals i actuals.

"Des de sempre els grans èxits del teatre han tingut una altra vida a l'òpera", explica Albertí. "Un bon exemple és Àngel Guimerà i la seva Terra baixa, que es va internacionalitzar gràcies a l'òpera Tiefland d'Eugen d'Albert. Nosaltres som un teatre modest i l'òpera no està al centre de la nostra programació, però em sembla interessant contemplar els axiomes del teatre musical, o sigui que vaig pensar a traspasar a òpera una obra de Lluïsa Cunillé, la seva peça més representada, ➤

LA MELODIA, LA GRAN BESCANTADA

Igual que alguns companys de professió com Albert Guinovart, Alberto García Demestres o Salvador Brotons, **Miquel Ortega** pertany a la generació de compositors que van optar per tornar a l'harmonia més convencional en un moment en què la majoria treballaven l'atonalitat. Això els va apartar del circuit de la música contemporània i si, ja de per si, és difícil estrenar obres actuals, ells han hagut de lluitar fins i tot contra els seus companys de professió. "Els compositors es van allunyar del públic, el dodecafonisme no funcionava. A mi m'agrada que el públic gaudeixi de la meua música i quan escric busco que sigui atractiva per als oients. Gaudí deia: «Ser original és tornar als orígens».". En el seu corpus compositiu destaquen un centenar de

cançons, moltes no estrenades. "De fet, només es coneixen les quatre de García Lorca, però a més tinc una gran obra vocal amb cançons inspirades en la poesia de Joan Salvat-Papasseit, Rafael Alberti i Josep Carner." A aquestes, s'hi sumen òperes com l'estrenada *La casa de Bernarda Alba* i d'altres desconegudes, com *El dret patern*, escrita quan només tenia 17 anys, o *El puente*. "Durant molts anys als compositors que van tendir cap a la tonalitat no se'ns convidava als festivals de música contemporània. Per sort, això de mica en mica va canviant." Fa uns anys es va estrenar un cicle de vuit cançons seves a Nova York sobre textos de Maria Lejárraga, i cantants de la categoria de Carlos Álvarez, Ainhoa Arteta o Cristina Gallardo Tomàs han reivindicat les seves cançons.

➤ *traduïda a diferents idiomes i que els crítics consideren la seva obra mestra. A més, el format s'adeia amb la idea de fer-la a la Sala Tallers, ja que només són dos personatges en escena. D'altra banda, amb Miquel Ortega hem treballat junts en diferents ocasions, a Marina d'Arrieta al Teatro de la Maestranza, a Valladolid i a Pamplona, i a Jo, Dalí de Xavier Benguerel al Teatro de la Zarzuela i després al Liceu. Ja com a director del TNC vam fer el Rèquiem de Benguerel i el seu Lorca a Peralada. Ell forma part dels compositors allunyats de les avantguardes i cal donar veu als artistes i als músics més importants del país".*

En l'àmbit musical, Miquel Ortega s'ha dotat de dos cantants amb una llarguíssima experiència i èxits en òperes de nova creació; dos cantants que alhora són grandíssims actors: la mezzosoprano Marisa Martins, que ha estrenat obres dels compositors catalans Xavier Montsalvatge, Frederic Mompou, Enric Palomar, David Padrós i Josep Maria Mestres Quadreny, i el tenor Antoni Comas, fidel company de viatge de la majoria de compositors catalans actuals, de Carles Santos a

MAY ZIRCOUS

El compositor Miquel Ortega

PAGO AMATE - TNC

El director d'escena Jordi Prat

Alberto García Demestres. Ortega ha optat per una formació atípica de cinc músics: clarinet i clarinet baix, trompeta, violoncel, percussió amb bateria i piano, que interpreta ell mateix alhora que dirigeix.

"A Après moi, le déluge, estem davant d'una obra molt dura, molt psicològica, a nivell operístic es podria comparar, salvant totes les diferències, a un *Wozzeck* d'Alban Berg o a *La voix humaine* de Poulenc, i això com a compositor ja em posa en una tessitura musical específica. El text és el que et marca la música que has de fer, amb un text tan dur no pots ser melòdic, el traïries –explica Ortega–. Així que sense renunciar a l'element melòdic, he optat per una composició més declamada, amb molt re-

"AMB UN TEXT TAN DUR NO POTS SER MELÒDIC, EL TRAÏRIES", COMENTA MIQUEL ORTEGA

Xavier Albertí i
Mònica Campos,
director artístic
i directora
executiva del TNC

EL DIT A LA NAFRA

Après moi, le déluge va néixer com un encàrrec del Teatre Lliure, del projecte Autoria Textual. I Lluïsa Cunillé va escriure una obra a partir d'un informe de la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació) sobre els índexs de mortalitat infantil al món en relació amb la malnutrició i la fam. Finalment, l'encàrrec va més enllà i posa el dit a la nafra del problema africà. Traduïda a diferents idiomes, l'any 2008 guanyà el Premi Lletre d'Or al millor llibre en llengua catalana. És el primer cop que el premi recau en un text teatral.

TNC

FERRAN MATEO - TNC

citatiu, com ja vaig fer a La casa de Bernarda Alba, però que alhora tingui una part atractiva per al públic. Si m'aparto de la tonalitat, entre cometes, entenc que me n'aparto pel camí que van emprendre Bernstein o Britten. Per sort, l'obra comença com una mena d'acudit, cosa que em permet encarar-la d'una manera lleugera, amb tocs jazzístics i un cop d'efecte. Però de mica en mica es complica; mentre l'anava escrivint, el text em sacsejava, sobretot quan ella es posa a parlar en primera persona, com si l'hagués posseït un esperit i explica la història dels nens soldats, de l'avortament, de com enviar un fill a Europa per salvar-lo. Aquí hi ha un leitmotiv, un waltzer misteriós que es va repetint cada vegada que es parla dels nens. Com que ens vam proposar fer una òpera d'una hora i mitja, he hagut de suprimir algunes parts del text, amb el permís de l'autora. Espero haver sabut traduir bé les paraules de la Lluïsa". ♪

Palau de la Música Catalana Temporada 2017-18 Abona't a *Palau Grans Veus!*

**Abonaments a partir de 232 euros.
Entrades individuals, packs a mida i
itineraris ja a la venda.**

Més informació
Telèfon: 902 442 882
taquilles@palaumusica.cat
www.palaumusica.cat

Anne Sofie von Otter
& Kristian Bezuidenhout
Mozart, Schubert i Beethoven

Piotr Beczala
Cançons italianes

Diana Damrau
& Jonas Kaufmann
Cançonera italià de Wolf

Mark Padmore
& Cor de Cambra del Palau
Schubert i Britten

Bryn Terfel
& Gulbenkian Orchestra
Wotan i Boris

Juan Diego Flórez
Àries de Mozart

Olga Peretyatko
Cançons de Schubert,
Verdi i Glinka

3,5 i 6
D'OCTUBRE
DE 2017

27, 29 i 30
DE MAIG
DE 2018

INTEGRAL
DELS QUARTETS
DE BEETHOVEN
A L'AUDITORI DE
BARCELONA

LA INTEGRAL DE QUARTETS DE CORDA DE LUDWIG VAN BEETHOVEN

REPORTATGE

TEXT Miquel Gené

QUATRE ANYS DESPRÉS D'HAYER-HO FET AMB L'OBRA DE FRANZ SCHUBERT, EL QUARTET CASALS ENS PORTA EN CONCERT LA INTEGRAL DELS QUARTETS DE LUDWIG VAN BEETHOVEN, L'ASSALT A UN DELS CIMS DE LA MÚSICA CLÀSSICA. APROFITANT AQUEST ESDEVENIMENT, VAL LA PENA PREGUNTAR-NOS QUÈ ENS DIUEN AVUI UNES OBRES COMPOSTES FA MÉS DE DOS-CENTS ANYS.

Beethoven és un dels centres més poderosos del cànon de la música clàssica occidental. Els *Quartets de corda* ens permeten fer un recorregut per les seves diferents etapes compositives, des dels vint-i-nou anys, quan inicià la primera sèrie, fins a uns mesos abans de la seva mort.

L'estudi dels *Quartets* ens informa també d'un procés iniciat a principis del segle XIX i que té ressonàncies profundes en la manera com avui entenem la música: la construcció d'un corrent estètic que la transformà en vehicle de la veritat.

D'aquests processos, dels quals Beethoven va ser un instrument destacat, neixen conceptes com els de *geni* o *unitat*, *sacralitat* i *immortalitat* de l'obra d'art, els quals estan presents encara en molts dels discursos entorn de la música clàssica.

EL RESULTAT D'UN PROCÉS

Els sis *Quartets opus 18*, escrits entre el 1799 i el 1800, són el resultat d'un llarg procés d'enfrontament de Beethoven amb l'herència de Haydn i Mozart. Les obres, que destaquen per les seves dinàmiques extremes, el desplaçament dels accents forts del compàs i la gran diversitat de caràcters, es basen en l'economia motívica de Haydn. Tot i això, per a Beethoven el motiu ja no és un agent d'unitat, sinó un emblema d'obstinació i de disrupció del diàleg del quartet.

Músics i crítica trobaren que els tres *Quartets opus 59*, "*Razumovsky*", el *Quartet opus 74*, "*les Arpes*" i el *Quartet opus 95*, "*Seriós*", compostos entre els anys 1806 i 1810, eren obres formalment ben constru-

ïdes però difícils d'escoltar. Beethoven hi amplià les formes clàssiques, en les quals introduí elements musicals derivats de gèneres públics com els himnes, les simfonies, les marxes o els concerts i desenvolupà una narrativa més extensa i complexa.

Amb els darrers cinc *Quartets*, compostos entre el 1823 i el 1826, Beethoven portà al límit les estructures clàssiques del gènere: en la seva microforma, en la qual comprimi el material musical; en la seva macroforma, que arribà als sis o set moviments; i en el sentit dialògic del quartet, el qual dinamità mitjançant l'ús de la ironia i les discrepàncies entre contingut, forma i context. Amb tot això, comprometé la integritat estètica del llenguatge musical heretat dels seus predecessors.

RESONÀNCIES DEL PASSAT

Els *Quartets* de Beethoven són un llegat viu i en evolució constant. Si per als seus contemporanis van suposar, especialment els darrers, obres de comprensió difícil, els compositors que el van seguir els visqueren com una presència ➤

El Quartet Casals i Alba Ventura al Festival de Pasqua de Cervera.

EL QUARTET DE CORDA, LABORATORI SOCIAL

El quartet de corda s'ha establert com la formació de cambra per excel·lència. La seva estructura organològica i les seves possibilitats expressives l'han situat com la màxima expressió del diàleg entre iguals. Fruit d'aquesta fascinació, compositors, intèrprets, cineastes i musicòlegs, entre molts d'altres, n'han abordat l'estudi des de diferents perspectives. Un dels darrers estudis, a cavall entre l'aproximació musicològica i la reflexió interpretativa, és *El cuar-*

teto de cuerda. Laboratorio para una sociedad ilustrada (Alianza Editorial, 2014) de Cibrán Sierra, violinista del Cuarteto Quiroga. El llibre, a banda de presentar una història sintètica del quartet de corda i de traçar un panorama actual de formacions, festivals i escoles, ens permet introduir-nos en les seves dinàmiques de funcionament. Al seu estudi, Sierra ens proposa una aproximació interessant al quartet de corda com a "centre d'entrenament i formació

d'individus profundament socials". Segons l'autor, la participació en un quartet de corda suposa un exercici de convivència entre similars que, des de diferents posicions, treballen per a una finalitat comuna a partir de l'escolta, el respecte i la generositat. Des d'aquesta perspectiva, el quartet de corda es converteix en "*unitat social, màquina educativa i proposta per a la convivència*" i té un impacte que transcendeix allò musical. Un exemple més del poder de la música.

IGOR CORTADELLAS

El Quartet Casals té una discografia extensa publicada amb el segell Harmonia Mundi.

EL QUARTET CASALS EN DISCS

La discografia del Quartet Casals és extensa i variada. Des dels seus inicis discogràfics, l'any 2003, treballen amb el segell Harmonia Mundi, per al qual enregistraran i publicaran entre el 2018 i el 2020 la integral dels *Quartets* de Ludwig van Beethoven que ara presenten en concert. Una altra integral, en aquest cas la dels *Quartets* de Franz Schubert tocats en directe a l'Auditori de Barcelona el 2013, està apareixent en format audiovisual al segell Neu Records.

Altres referències destacades són el seu disc de debut, amb els *Quartets* de Juan Crisóstomo Arriaga, el disc *Metamorphosis*, amb obres de Béla Bartók, György Ligeti i György Kurtág, i el seu darrer treball, que recopila els *Quartets* que Wolfgang Amadeus Mozart va dedicar a Franz Joseph Haydn.

tots, i que això també passarà amb les obres contemporànies d'avui", comenta Vera Martínez.

Els *Quartets* suposen una font d'aprenentatge, tant per al públic –com comenta el Jonathan: “Crec que per al públic és interessant la immersió en el llenguatge d'aquest compositor. No hi ha cap compositor que hagi fet una evolució tan brutal com Beethoven. I alhora, cada Quartet té el segell Beethoven”–, com per als mateixos músics, segons que explica Abel Tomàs: “Sempre hi ha noves preguntes que ens fem, el que passa és que moltes vegades no tenim la resposta [...]. Ara estem tornant a treballar quartets que feia deu anys que no tocàvem i estem canviant els arcs, els digitats... Tot va evolucionant sempre”. Una cita imprescindible per viure un esglauó més del seu continu procés d'evolució. (Llegiu-ne més a www.miquelgeneblog.tumblr.com). ▶

▶ intimidatòria contra la qual van haver de lluitar.

Des de finals del segle XIX i ja entrat el segle XX, els *Quartets* van augmentar el seu prestigi i es van començar a valorar com obres avantguardistes i trencadores, exemples de la independència de l'artista davant del seu context.

A partir de la segona meitat del segle XX, els estudis crítics han tractat de posar en context l'obra i la personalitat de Beethoven, entenent-los com a parts d'un procés narratiu fruit d'uns interessos i d'unes relacions de poder determinats.

BEETHOVEN-CASALS

La integral dels quartets de corda de Beethoven ens permet posar a dialogar totes aquestes perspectives. Els mateixos membres del Quartet Casals són conscients d'estar immersos en aquest joc dialògic, tal com explica Jonathan Brown: “Avui dia estem acostumats a un nivell de soroll al carrer molt més alt que a Viena el 1820. El que volia dir un fortíssim a l'època de Beethoven és diferent del que vol dir avui dia [...]. I aquesta tensió entre ser fidel a la partitura i reconèixer que ja no podem sentir aquesta música oblidant-nos de tota la música que hem sentit després de Beethoven és un element que en dificulta la interpretació”.

La integral que oferiran a l'Auditori de Barcelona és única perquè inclou, en cadascun dels programes, una obra escrita expressament per a l'ocasió, amb la qual es genera un diàleg entre els seus autors i Beethoven i amb la idea de contemporaneïtat. “Amb això volem destacar que a l'època de Beethoven tots els seus *Quartets* eren innovadors i ara ja es coneixen gairebé

OBC

ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

KAZUSHI ONO DIRECTOR TITULAR

NOVA
TEMPORADA
17/18

LA MÚSICA ENS TOCA

6
CONCERTS
a partir de
140€

12
CONCERTS
a partir de
255€

ABONAMENTS
I ENTRADES
A LA VENDA

Concerts destacats

29, 30 DE SETEMBRE i 1 D'OCTUBRE 2017

L'HEROICA DE BEETHOVEN
CONCERT INAUGURAL

13, 14 i 15 D'OCTUBRE 2017

SIMFONIA DEL NOU MÓN
KOZHUKHIN INTERPRETA XOSTAKÓVITX

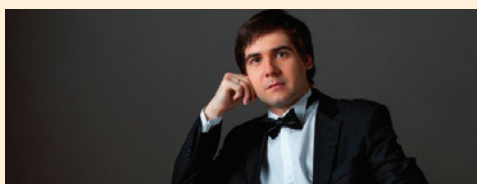
20, 21 i 22 D'OCTUBRE 2017

**QUADRES D'UNA EXPOSICIÓ
DE MUSSORGSKY**
AMB NESTEROWICZ

4 i 5 DE NOVENBRE 2017

EL AMOR BRUJO
AMB JOSEP CABALLÉ

27 i 28 DE GENER 2018

LA CINQUENA DE Txaikovski
EL 2n DE RAKHMÂNINOV

2, 3 i 4 DE FEBRER 2018

**EL CLARINET DE MARTIN
FRÖST**
SIMFONIA NÚM.1 D'ELGAR

9, 10 i 11 DE FEBRER 2018

**MARIA JOÃO PIRES I
IGNASI CAMBRA**
AMB EL SEGON DE MOZART

16, 17 i 18 DE FEBRER 2018

CENTENARI BERNSTEIN
KAZUSHI ONO I NIKOLAJ ZNAIDER

19 i 20 DE MAIG 2018

LA QUARTA DE MAHLER
ENSEMBLE INTERCONTEMPORAIN

L'AUDITORI

Lepant 150
08013 Barcelona

www.auditori.cat

L'Auditori és un
consorci de

Principals mitjans
patrocinadors

A close-up portrait of Craig Hella Johnson, a man with short brown hair, a light beard, and round glasses. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a solid light gray.

Craig
Hella
Johnson

L'ES DE

NASCUT EN UNA PETITA CIUTAT MINERA A L'ESTAT DE MINNESOTA (ESTATS UNITS), ESTRENA A EUROPA LA SEVA PRINCIPAL OBRA, *CONSIDERING MATTHEW SHEPPARD*, UN ORATORI LAIC QUE EXPLICA L'ASSASSINAT D'UN JOVE ESTUDIANT DE LA UNIVERSITAT DE WYOMING PEL FET DE SER HOMOSEXUAL. L'OBRA, CONSIDERADA UNA PASSIÓ MODERNA (AMB PARALLELISMES EVIDENTS AMB LES PASSIONS DE J. S. BACH), ÉS UN CLAM A FAVOR DELS DRETS HUMANS EN PLE SEGLE XXI.

ENTREVISTA

21 D'OCTUBRE
DE 2017
CONSIDERING
MATTHEW SHEPPARD
PALAU DE LA MÚSICA
CATALANA

SUPERIT GEMINIS

TEXT Wiebke Roloff

WIEBKE ROLOFF: Què significa per a vostè ser director coral?

CRAIG HELLA JOHNSON: La meua feina consisteix a revelar l'essència de l'obra dels compositors, treure tot allò innecessari i deixar parlar la música amb els seus propis acords. Això, naturalment, requereix constantment limitar les meves pròpies idees preconcebudes; per tant, és una tasca dura, que requereix humilitat. Ser un director coral té importants aspectes culturals, sociològics, inclús espirituals, amb els quals em sento molt compromès. Una força motriu del meu *ensemble*, *Conspirare*, fincat a Texas, és la creença que la música té el poder de canviar vides. Tenim poc control sobre el *com* això passa perquè hi ha quelcom per sobre de nosaltres. Però tots creiem amb certesa en el seu potencial transformador i intentem ser facilitadors d'això.

WR: El que diu sembla bastant modest. ¿No es considera un *maestro*?

CHJ: Intento liderar des del mig i cultivar una sensibilitat com si féssim música de cambra. Naturalment, és necessari un cert grau de lideratge, però intento crear un entorn en el qual els cantants puguin

estar al cas del seu potencial musical i humà. La paleta de colors s'amplia i s'aprofundeix extraordinàriament, si la gent se sent segura i apreciada.

WR: Vostè no és un compositor a temps complet. Què és el que el va dur a posar-se el barret de compositor?

CHJ: El 1998 estava treballant amb Chanticleer, de qui aleshores era el director artístic. El primer cantant que vaig contractar, un contratenor, va arribar un dia a l'assaig amb els ulls plens de llàgrimes i em va parlar de Matthew Sheppard.

Hi ha quelcom d'especialment inquietant en aquest crim d'odi, perquè va tenir repercussió mundial. Matthew Sheppard esdevingué una icona, no només per la vinculació amb la seva mort, lligat a una tanca, que és essencialment una crucifixió, com va passar amb Jesucrist. Les primeres setmanes després de la seva mort, vaig sentir que volia respondre-hi. Originalment vaig intentar escriure una cançó, però després d'anys de ponderació em va sorgir la idea d'una Passió, tot i que a vegades encara em refereixo a aquesta obra com una cançó expandida.

UNA PASSIÓ DEL SEGLE XXI

♦ El concert inaugural de la temporada del Palau de la Música Catalana serà el dissabte 21 d'octubre de 2017 amb l'estrena europea de *Considering Matthew Sheppard* del compositor nord-americà Craig Hella Johnson. Hi participaran l'Orfeó Català, el Cor Jove i el Cor de Noies de l'Orfeó Català, Els Amics de les Arts i hi intervindran les veus solistes de Marta Mathéu, Gemma Coma-Alabert, Manu Guix i Joan Martín-Royo, sota la direcció de Simon Halsey.

♦ *Considering Matthew Sheppard*, una mena *Passió segons sant Mateu* del segle XXI, és la història real d'un noi homosexual que va ser expulsat d'un bar per dos companys, lligat a una tanca i colpejat fins a la mort.

♦ Craig Hella Johnson dirigirà aquesta obra a Laramie (Wyoming), on Matthew va ser assassinat, el proper any 2018.

WR: *Considering Matthew Shepard* ha estat titulat com un “oratori fusió”, perquè hi ha involucrat una gran varietat d'estils. Un *Preludi* de Bach camina de bracet amb una cançó *country*. El *blues* es troba amb el cant gregorià, i el cor de la turba és gòspel.

CHJ: Tot això és totalment intencionat. Per sota hi ha una estructura que és gairebé ortodoxa. Volia que aquest oratori fos una obra que connectés amb persones d'una forma molt real. Persones com les que viuen a la petita ciutat on jo vaig créixer, que potser no trobaran tan fàcil introduir-se en obres com l'*Elijah* de Mendelssohn o bé una cantata de Bach. Sovint fem servir la música per construir murs jeràrquics, com dient: la meua música és millor que la vostra música. Volia enderrocar aquests murs.

WR: El públic de música “clàssica” a Europa potser trobarà aquesta obra més difícil que el públic americà: aquí existeix una divisió més forta entre la música “seriosa” i la “popular”, que sovint són carregades de prejudicis?

CHJ: Puc comprendre la serietat que trobes dins de la comunitat de música clàssica. Però jo sóc Gèminis i sento l'esperit dels Gèminis: sempre hi ha dos costats per a tot. Tot i estar fermament ancorat al repertori canònic, crec que hem de reconèixer que vivim a Amèrica, al segle XXI. L'herència europea és important, sens dubte, però els Estats Units són el centre del pop i el rock, el lloc de naixement del jazz, un port de música *country* i folk. No vull ser reiteratiu sempre amb el mateix concepte, però Amèrica és veritablement un gresol de cultures. Així que vaig començar a veure com podia explorar això en l'àmbit de la música coral. I em continuo preguntant: es parla molt de com tots som iguals, tots semblants –“*alle Menschen werden Brüder*” (tots els homes són germans), vers de Schiller musicat per Beethoven a la *Novena Simfonia*, “*Coral*”–, però si no ho podem viure de forma tangible, no és res més que una frase buida.

WR: La peça té actualment tres parts, però inicialment només en va escriure la part del mig. Per què va sentir que l'havia d'expandir?

EL CANTANT DE COR IDEAL

Director de formacions corals de prestigi, com ara Chanticleer o Conspirare, Craig Hella Johnson (15 de juny de 1962, Crow Wing County, Minnesota) té molt clar com ha de ser el cantant de cor ideal: “En termes

musicals: una veu que de dalt a baix és un instrument saludable i bell. Jo demano als cantants que siguin capaços de dominar una gran varietat d'estils, que siguin capaços de sostenir les llargues frases

d'una peça de Brahms i, al mateix temps, encaixar netament dins una intrincada estructura polifònica. I també busco cantants amb un elevat grau de responsabilitat musical i humana: ajuda molt si tenen

CHJ: Inicialment vaig presentar la part de la Passió en un taller, però l'experiència de l'audiència de la part central va ser quelcom brutal, gairebé devastador. La gent va marxar en un silenci absolut. Jo no volia que la peça resultés tan angoixant. Bach ens ha parlat molt de la necessitat de cuidar l'oient. Per tant, em vaig preguntar a mi mateix com voldria guiar algú que

WR: El moviment sobre els atacants, Aaron i Russel, deu haver sorprès alguns oients: “Jo sóc com tu”. Per a aquesta mena de quartet a l'estil d'Arvo Pärt no va fer servir un poema preexistent, sinó que vostè mateix va escriure'n la lletra.

CHJ: Hi ha persones que només volen veure el costat de la víctima. Però això resulta massa fàcil. Res no pot ser exclòs,

m'importa a través d'aquesta experiència. I vaig decidir tenir en compte això i portar en Mat al pròleg, un “noi normal” que un cop va tenir una vida normal, en oposició al Matthew, el símbol. L'epíleg convida l'audiència a reunir-se en la reflexió, en lloc d'anar-se'n cap a casa en sol·dat. Per a mi la qüestió important ha estat sempre la següent: ¿pot, l'Amor –amb majúscula–, aparèixer en una situació tan obscura? Per això vaig voler començar i acabar l'obra en Do major.

Craig Hella Johnson busca que els seus cantants treguin tot el seu potencial musical i humà.

malgrat que sigui difícil d'entendre. Hi ha moltíssimes coses al món amb les quals jo no vull tenir res en comú. Aaron i Russel són exemples

d'això. Però ells són fills d'algú, i en ells hi ha més que un assassí. I, ¿no és cert que tots tenim un costat fosc? Si refusen reconèixer-ho, tenim molta menys probabilitat d'actuar sobre això, i aleshores també és menys probable que arribem a assumir la responsabilitat de les nostres pròpies vides.

voluntat de contribuir a alguna cosa més gran que ells mateixos. Per últim: el sentit de l'humor és molt benvingut".

Respecte de la sonoritat, el músic nord-americà té molt clar que "qualsevol

veu ha d'encaixar amb la dels altres cantants amb els quals ja existeix un compromís. Però la combinació prové principalment d'habilitats tècniques: compartir vocals, entonació, ritme, dinàmiques. Jo vull

un cantant que soni lliure i gens encotillat. Més enllà d'això, estic més interessat en la varietat de matisos que pot aportar una secció. La qüestió clau és: què és el que demana la música?". Prima la musica.

WR: Aquesta actitud d'acollida tan madura és impressionant tenint en compte que en aquesta peça hi ha també una dimensió personal. Vostè mateix ha experimentat la capacitat d'intolerància de l'Oest Mitjà.

CHJ: Jo vaig créixer en una ciutat minera a tres hores i mitja al nord de Minnesota, no gaire lluny de la frontera amb el Canadà. Vaig tenir uns pares molt amorosos que volien que jo fos feliç. Però no sabien res sobre el que significava ser gai. Es van deixar aconsellar per gent que creia que l'orientació sexual es podia canviar. Hi ha una àmplia gamma d'enfocaments: la teràpia de la conversa, que pot ser molt basada en l'oració, un model de dotze passos no diferent de la d'alcohòlics anònims i una varietat de tractaments com la teràpia de xoc. Vaig seguir un gran nombre d'aquestes tècniques, la qual cosa va suposar una experiència molt difícil. I això no és quelcom del passat, encara ho pateix molta gent d'aquest país –tenim un vicepresident que és un defensor apassionat de la teràpia de conversió! Els mateixos que van protestar durant el funeral de Matthew Sheppard.

WR: ... membres de l'Església Baptista de Westboro, que apareixen al cor turba a la manera de Bach...

CHJ: ... i encara són a fora, vius i colpejant. Fa pocs mesos vam interpretar *Considering Matthew Sheppard* a Atlanta. Just abans de l'inici del concert, van tuitejar una imatge d'una flama envoltant aquestes paraules: "Mat a l'infern". Realment jo no vull aquest tipus d'odi colpejant més gent jove. Però això és només una part del missatge de l'oratori: ningú hauria de ser rebutjat per brillar amb la seva pròpia llum. Aquesta obra va sobre el respecte i la dignitat de totes les vides. 🍷

"JO SÓC GÈMINIS I SENTO L'ESPERIT DELS GÈMINIS: SEMPRE HI HA DOS COSTATS PER A TOT"

"UNA FORÇA MOTRIU DEL MEU ENSEMBLE, CONSPIRARE, FINCAT A TEXAS ÉS LA CREENÇA QUE LA MÚSICA TÉ EL PODER DE CANVIAR VIDES"

CENTENARI DE LA SECCIÓ DE MÚSICA DE LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

ÉS UN DELS FONS MUSICALS MÉS SINGULARS I REMARCABLES
DEL NOSTRE PAÍS, I S'HI CUSTODIEN MÉS DE 150 ARXIUS PERSONALS
I MÉS DE 20.000 MANUSCRITS. COM I PER QUÈ ES VA CREAR?
QUI VAN SER-NE ELS ARTÍFEXS?

TEXT Albert Fontelles-Ramonet

CONSERVAR TRESORS I JOIES MUSICALS

Per entendre els precedents d'aquest departament cal retrocedir al 1870, any en què el músic gironí **Joan Carreras i Dagas** (1828-1900) publicà el *Catálogo de la Biblioteca Musical y Museo Instrumental Propiedad de Carreras Dagas*, un fons particular que incloïa manuscrits i impresos musicals d'una extraordinària riquesa, de totes les èpoques i estils, que despertà l'interès de països estrangers per adquirir-lo. L'any 1890, **Felip Pedrell** i **Francisco Asenjo Barbieri** redactaren un informe on es valorava el contingut del fons i dos anys després la Diputació de Barcelona l'adquiria, tot manifestant una clara sensibilitat de l'Administració pública envers el patrimoni musical.

L'any 1907, recent creada la Biblioteca de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), la Junta de Museus de Barcelona encarregà a **Felip Pedrell** la catalogació de la col·lecció musical Carreras Dagas, la qual s'edità entre els anys 1908 i 1909.

LA SECCIÓ DE MÚSICA DE LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

L'any 1914, en plena constitució de la Mancomunitat de Catalunya, s'obria al públic general la Biblioteca de Catalunya (coneguda anteriorment amb el nom de Biblioteca de l'IEC), ubicada al segon pis del Palau de la Generalitat de Catalunya. Tres anys després, **Felip Pedrell** hi cedia la seva biblioteca i el seu fons personal amb la condició que s'obris un departament de música per estudiar i difondre el patrimoni musical. ➤

Comiat de mossèn Higiní Anglès amb l'equip de la BC de l'any 1947, quan va marxar a Roma per dirigir el Pontificio Istituto di Musica Sacra. A l'esquerra, Felip Pedrell.

A L'ABAST DE LA CIUTADANIA

Un dels fets distintius de la Secció de Música de la BC és que la major part del més del centenar de fons que custodia prové de donacions familiars (o hereus directes) dels compositors o intèrprets, amb la voluntat de posar a l'abast de la ciutadania la documentació conservada. La secció custodia

fons personals de personalitats i entitats tan destacades com Isaac Albéniz, Conxita Badia, Manuel Blancafort, Xavier Gols, Frederic Mompou, Orquestra Pau Casals, Joaquim Pena, Josep Sancho Marraco, Josep Maria Ruera, Amadeu Vives, Jaume Pahissa, Felip Pedrell i Cristòfol Taltabull.

➤ **Jordi Rubió**, director de la BC en aquells temps, proposà a **Mn. Higini Anglès** (1888-1969) de dirigir el Departament de Música. Pedrell, ja gran, veié amb bons ulls que un dels seus deixebles predilectes tingués cura d'aquest càrrec. I l'any 1918 Anglès es convertí en el primer bibliotecari interí del Departament, amb l'objectiu principal (entre d'altres) de catalogar i descriure els manuscrits musicals conservats al Fons Pedrell, i editar-ne un catàleg, que es publicà l'any 1920. En unes notes manuscrites conservades a la BC, Anglès exposava que: «*La Biblioteca Musical de Cataluña tiene la honra de haber sido la primera Corporación oficial de España que se preocupó de los estudios musicológicos en tiempos modernos*».

Entre el 1923 i el 1924, aprofitant l'interinatge, Higini Anglès realitzà estudis de musicologia a Friburg de Brisgòvia i Göttingen, i inicià la recerca de documents de música antiga espanyola i catalana a biblioteques europees. Durant els viatges, Anglès observava el funcionament dels centres i de les biblioteques que visitava, i ell mateix afirmava: «*No hemos querido inventar nada. Nos hemos atendido simplemente a imitar lo que habían hecho en este sentido las bibliotecas de Berlín, Múnich o Viena*».

A la vegada, durant els viatges i aprofitant els contactes de què disposava, adquiria llibres, diccionaris i biografies per cobrir una base de referència, obres d'una qualitat impressionant, entre les quals destacaven les edicions alemanyes de musicologia i les obres completes de Claudio Monteverdi, J. S. Bach, W. A. Mozart, Ludwig van Beethoven o Richard Wagner. En aquesta època, Anglès també inicià l'arxiu fotogràfic i de microfilms de manuscrits musicals localitzats en diferents centres d'Europa i d'Espanya. Cal destacar les fotografies conservades a la BC d'alguns manuscrits provinents del fons musical de Santa Maria del Mar, fons que es destruï en el brutal incendi del juliol del 1936.

L'EMBRANZIDA DEFINITIVA

A poc a poc la biblioteca musical s'anava ampliant. El Departament disposava de bibliografies especialitzades, diccionaris, obres teòriques i tècniques, revistes especialitzades, partitures manuscrites i editades. Els contractes d'interinatge d'Anglès continuaven, així com també la compra i donació de manuscrits

GEDOC 1

4

3

i fons musicals. L'any 1927, **Rosina Jordana**, vídua d'Albéniz, donà el fons personal del compositor a la BC: «*fue siempre mi intensísimo deseo, así como el de mis hijos, el ofrecerlos a una Corporación Pública de Barcelona, la cual los conservará definitivamente en memoria de la obra que Albéniz llevó a cabo, y para utilidad de los estudios y fomento de la cultura musical en la tierra donde nació*». Aquest fons, en el qual es conserven –entre

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA (UAB)

Mn. Higiní Anglès

Robert Gerhard

FONS DE LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

DOS IMPORTANTS ESDEVENIMENTS MUSICALS ABANS DE LA GUERRA CIVIL

Tres mesos abans d'esclatar la Guerra Civil, se celebrà a Barcelona el III Congrés de la Societat Internacional de Musicologia i el XIV Festival de la Societat Internacional per la Música Contemporània. Dirigits i organitzats, respectivament, per **Higiní Anglès** i **Robert Gerhard**, van convertir-se en dos esdeveniments musicals exponents del procés imparable de normalització i europeïtzació en què es trobava immersa l'activitat cultural i musical de Barcelona.

La Biblioteca de Catalunya es convertí en seu i Secretaria del Congrés, i també en centre de coordinació de la Secció Catalana del Festival. Durant el Congrés s'interpretaren diverses peces conservades al Departament de Música de la BC, i diverses personalitats destacades, com Manuel de Falla, Joaquín Turina, Benjamin Britten, Anton von Webern, Johannes Wolff, Alfred Einstein, Pau Casals o Joan Lamote de Grignon assistiren als actes.

❶ Felip Pedrell amb el seu deixeble Robert Gerhard. ❷ Sala de Lectura de la Biblioteca de Catalunya al Palau de la Generalitat. ❸ Partitura manuscrita de *Così fan tutte* o *la Scuola degli amanti*, de W. A. Mozart. ❹ Foli del *Cançoner de Barcelona*, del segle XVI, una de les joies de la corona.

altres manuscrits— alguns quaderns de la suite *Iberia*, esdevenia la primera gran donació dels hereus d'un compositor a una institució pública.

A mesura que el Departament de Música s'anava enriquint, s'anava configurant com a centre dinamitzador

del món musical i un punt obligat de consulta per als musicòlegs i compositors del país. L'any 1932 es nomenà **Montserrat Cumellas** com a bibliotecària del Departament; i l'any 1934 fou nomenat bibliotecari interí de la Secció de Música el compositor **Robert Gerhard** (1895-1970).

S'establí el model organitzatiu del Departament. Les tasques de recerca, identificació, adquisició i divulgació d'obres i documents manuscrits i impresos van recaure sobre la figura del "conservador", càrrec que es confià a Higiní Anglès. A la vegada, es tipificaren dues línies d'investigació generals: Anglès s'especialitzaria en música antiga i medieval i Gerhard ho faria en música moderna.

LES PUBLICACIONS

Des de la creació del Departament, s'inicià una feina pionera d'investigació i divulgació. Anglès afirmava que els principals objectius eren "*investigar el patrimoni musical conservado en España, estudiar la historia de nuestra historia musical y publicar los principales monumentos de la música nacional*". Així s'iniciaren una sèrie de publicacions d'una qualitat extraordinària que donaren personalitat al Departament de Música i anomenada internacional a la BC. La primera publicació fou *Els Madrigals i la Missa de difunts d'en Brudieu*, realitzada per Pedrell i Anglès l'any 1921. Al pròleg, Pedrell hi deia: "*l'IEC ha tingut la finesa de dei-*

xar-me començar la sèrie de publicacions de la nova Secció Musical". Durant la Segona República aparegueren vuit títols més, entre els quals destaca els *Sis Quintets per a Instruments d'arc i Orgue o Clave Obligat* d'Antoni Soler amb la transcripció i revisió de Robert Gerhard. La BC ha publicat una cinquantena de publicacions.

Durant la Guerra Civil, la BC va salvaguardar un gran volum de documents patrimonials. El 1940 la BC es traslladà a l'edifici de l'antic Hospital de la Santa Creu i obria al públic amb el nom de Biblioteca Central. A partir d'aquesta època, el Departament de Música romangué sense capdavanter: Gerhard exiliat a Cambridge, Anglès n'era el director amb estades intermitents (entre el 1948 i el 1958) a Roma. L'any 1959 s'hi incorporà el musicòleg **Josep M. Llorens** com a conservador i substitut d'Anglès. L'any 1973 deixà la plaça i amb ell s'extingí la figura del conservador. A l'inici dels anys vuitanta la secció quedà sense personal. Amb la incorporació de **Joana Crespi** (1983) i **Rosa Montalt** (1986) s'iniciava una etapa formada per bibliotecaris amb estudis musicals i musicològics, sistema que segueix fins a l'actualitat. ▽

CENTENARI DE LA SECCIÓ DE MÚSICA DE LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

L'ACTUAL FONS MUSICAL HA CANVIAT FORÇA DES QUE FELIP PEDRELL
EL VA IDEAR L'ANY 1917 A PARTIR D'UNA DONACIÓ PRÒPIA
A L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. AIXÍ ÉS AVUI.

TEXT Albert Torrens

DEL 17
D'OCTUBRE
AL 16 DE DESEMBRE
EXPOSICIÓ A LA
BIBLIOTECA DE
CATALUNYA

PER CENT ANYS MÉS!...

Perspectiva d'una de les sales de lectura i consulta de la Biblioteca de Catalunya a la seva ubicació actual.

A partir de l'any 1936 la Biblioteca de Catalunya va començar el trasllat de les dependències del Palau de la Generalitat a l'actual ubicació a l'antic Hospital de la Santa Creu, al barri del Raval, que culminaria el 1940, i d'aleshores ençà les seves sales mai no han deixat d'acumular documents d'un valor incalculable. Des del 1993 la institució es divideix en quatre unitats segons el suport, i la Secció de Música forma part de la Unitat Bibliogràfica (juntament amb la Secció de Manuscrits, les Col·leccions Generals i les Col·leccions de Reserva). Ara bé, també les altres unitats –la Gràfica, l'Hemeroteca i, sobretot, la de Sonors i Audiovisuals, que correspon a l'originària Fonoteca– custodien documents musicals.

Com a receptora del Dipòsit Legal, i malgrat que un canvi recent de normativa ha alliberat els impressors d'aquesta obligació, la Biblioteca de Catalunya preserva un exemplar de tot allò que es publica al país. Les partitures van a parar a la Secció de Música, que, d'altra banda, també alimenta els seus fons a partir d'altres adquisicions, com ara donatius i intercanvis.

L'elevat nombre de donatius ha estat una de les particularitats més rellevants de la Biblioteca al llarg de la seva història i li ha conferit varietat, riquesa, contemporaneïtat i especialització, gràcies al fet que compositors, intèrprets, pedagogs, crítics, musicòlegs, ballarins o col·leccionistes han cregut en la importància que els seus llegats acabin en una institució pública. *“Tenen opcions diverses i també hi ha una qüestió d'afinitats”*, explica Rosa Montalt, directora de la Secció de Música, *“però tots tenen en compte posar-ho a disposició de la gent”*.

La Biblioteca de Catalunya ofereix la garantia de conservació, restauració, digitalització i difusió d'aquests fons –actualment n'hi ha uns 160–, mentre que els drets de l'obra segueixen sent de la família i els hereus. A l'hora d'analitzar aquestes col·leccions, la Biblioteca n'inventaria els volums, es queda els singulars o personalitzats i desestima els duplicats, que poden ser retornats als donants o bé inclosos al servei de llibres per a institucions sense ànim de lucre. Els documents personals que aporten informació més privada, com cartes o fotografies, també es conserven per ajudar a entendre el personatge. Els documents lliures de drets o de ➤

domini públic tenen prioritat en el procés de digitalització, tot i que per qüestions de preservació se'n digitalitzen molts més dels que es fan visibles públicament. Si cal, l'original també és accessible, excepte algun exemplar que està restringit per qüestions de conservació, com el *Cançoner de Barcelona*, una de les joies de la corona del Departament.

“LA BIBLIOTECA VETLLA PER LA CONSERVACIÓ, RESTAURACIÓ, DIGITALITZACIÓ I DIFUSIÓ DELS FONDS”

Tot aquest procés, però, té un cost no gens menyspreable: la visita, recollida, col·locació en caixes o paquets, el segellat, etiquetat, encamisat i, evidentment, el temps dedicat a la catalogació. Inicialment, fins i tot s'havien editat catàlegs en paper que avui dia ja no tenen sentit per la seva ràpida obsolescència. Si, a més, s'acorda fer una exposició, conferència, acte de presentació o petit concert, cal afegir-hi els costos de personal de sala, servei de neteja, afinació d'instruments i un llarg etcètera que fa que, si aquests imports superen un percentatge determinat del valor del fons, el donatiu esdevingui una compra.

Les adquisicions se centren en el seguiment del dipòsit legal i la possibilitat de completar-lo amb tot el que fa referència a patrimoni musical català, ja sigui per autor o contingut, que es publiqui a fora: “Si un compositor d'aquí edita una partitura a Alemanya, ens interessa, igual que si es fa un concert a l'estranger amb obra catalana”, explica Rosa Montalt, que afegeix: “Per això, a banda de les subscripcions a revistes i bases de dades, estem atents als catàlegs d'antiquaris o llibreters de vell i també ens ajuden molt les alertes d'investigadors i especialistes que detecten alguna sortida al mercat que pot ser útil. Si la Biblioteca té diners, ho adquireix”. La Secció de Música no disposa d'un pressupost propi, però fa propostes que són avaluades per la Unitat Bibliogràfica, la Direcció de la Biblioteca i, si s'escau, per la Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni del Departament de Cultura de la Generalitat: “Si surt un tresor molt important, es concentren els esforços en el document més valuós”.

També existeix l'intercanvi de documents entre biblioteques, més freqüent en èpoques passades. En tot cas, només s'intercanvien duplicats i mai no se cedeix cap obra única, com sí que passa, per exemple, als Estats Units.

Rosa Montalt treballa a la Biblioteca de Catalunya des de fa trenta anys i és la cap de la Secció de Música des de l'any 2006, en substitució de Joana Crespi. Actualment encapçala un equip de tres bibliotecaris –dos d'ells a jornada reduïda–, una administrativa –que treballa la documentació– i una subalter-

Oriol Miralles - Biblioteca de Catalunya

LA CELEBRACIÓ DEL CENTENARI

Del 17 d'octubre al 16 de desembre es podrà visitar una exposició que farà un recorregut històric per la institució a partir de diversos documents i que ha comissariat Rosa Montalt, tot i que hi estarà representat el personal del Departament i molts investigadors i intèrprets que hi han col·laborat.

Però l'autèntica celebració del centenari es concretarà el dia 26 d'octubre en una jornada anomenada Pedrellianes, que pretén analitzar l'estat de la qüestió dels diversos àmbits musicals en què Felip Pedrell va treballar i la seva evolució en aquests cent anys. "Llavors estava tot per fer, però van tenir molt clar el que calia i la van encertar. Estem vivint de rendes d'aquella feina i ens hem de plantejar què podem millorar", diu Montalt, il·lusionada.

Hi han estat convidats, entre d'altres, representants de la composició, la crítica, l'edició, la pedagogia i la programació, ja que l'especialització dels nostres dies fa que avui siguin molts més que abans els agents que han de participar en aquest debat.

"No pot ser que cada institució faci el seu cercle, hem de tancar el cercle conjuntament", continua Rosa Montalt, que afegeix des de la seva experiència: "Nosaltres tenim un fons immens per treballar, els intèrprets que surten dels conservatoris estan buscant repertori per donar a conèixer, les editorials no publiquen si no hi ha el compromís d'algun programador o si se'ls retiren les subvencions i, per tant, els musicòlegs no transcriuen. Finalment, calen espais per als compositors catalans."

Oriol Miralles - Biblioteca de Catalunya

Vistes exteriors i espais de la BC, com la sala de reserva, de consulta, els dipòsits de documents i dos àngels que indiquen el guarda-roba i estubes de l'antic hospital.

na —que fa tasques de suport en els processos de classificació física. Des de l'any passat s'hi han afegit dos o tres becaris musicòlegs.

I és que, entre d'altres, l'arribada dels catàlegs cooperatius en línia i el servei als usuaris via web ha capgirat la visió tradicional de la feina de la Secció, que gràcies als seus inicis musicològics ha esdevingut un centre de referència internacional. Els últims anys, però, aquesta vessant s'ha vist reduïda i ha donat pas a un treball de fons més relacionat amb la descripció, accessibilitat i difusió del conjunt de la documentació patrimonial.

La figura del musicòleg i conservador continua essent necessària per a una identificació i descripció en profunditat dels materials musicals manuscrits, però els perfils professionals han canviat i des de principis dels anys vuitanta s'ha incorporat el bibliotecari amb coneixements musicals, ja que l'evolució dels estudis de biblioteconomia ha dotat el personal d'eines que li han permès prendre rellevància i responsabilitats, alhora que la investigació s'ha traslladat cap a institucions acadèmiques i científiques. "Històricament, la Secció ha treballat molt en funció de l'especialitat acadèmica de la persona que hi havia al capdavant. Si hi ha una persona més neutra, es reparteixen els objectius", confirma Montalt.

L'atenció al públic s'ha modificat: abans, els interessats accedien fins a la Secció de Música, mentre que ara l'atenció es fa a les sales de consulta generals o bé per correu electrònic. I si la investigació o l'estat del fons ho requereix, s'atén personalment l'interessat. ➤

Concert de la guanyadora del V BPA del 2016, Shuhui Sophia Zhou, amb el piano històric Pleyel, que fou d'Enric Granados. A sota, la soprano Patricia Caicedo presenta el CD *De Catalunya vinc...* amb Nikos Stavlas al piano.

CONSTEL·LACIÓ EN DANSA

DEL 5 AL 8
D'OCTUBRE
ROSAS DANST
ROSAS
AL MERCAT DE
LES FLORS

LA NOVA ETAPA DEL MERCAT AMB ÀNGELS MARGARIT

CONVERSEM AMB LA BALLARINA I COREÒGRAFA SOBRE EL SEU NOU PROJECTE AL CAPDAVANT DEL MERCAT DE LES FLORS I DE LA TEMPORADA 2017-18. LES SEVES PRIORITATS SÓN FER DE LA CASA DE LA DANSA, LA CASA DELS ARTISTES I APOSTAR PELS ESPECTACLES DE GRAN FORMAT DE FACTURA PRÒPIA.

TEXT *Clàudia Brufau*

ONS

ROBERT BENSCHOP

Marina Mascarell dirigeix *Three times rebel*. A sota, la companyia de circ Eia i l'esperat Rosas Danst Rosas.

HERMAN SORGELOOS

Amb el lema “Transmissió contínua”, la temporada 2017-18 s’endinsarà en un diàleg entre obres i artistes de diferents generacions revisitant el passat i projectant-se cap al futur. Aquesta transmissió també apel·la al relleu en la direcció. Nomenada directora el desembre del 2016, Àngels Margarit va aterrar el març del 2017 al Mercat de les Flors, la Casa de la Dansa de Barcelona, per desplegar el seu projecte durant quatre anys. Actualment aquesta institució gaudeix d’una identitat gràcies a l’antic director Francesc Casadesús, que al llarg del seu lideratge del 2005 al 2016 ha convertit el Mercat en un espai dedicat a la dansa i el moviment amb una ambiciosa programació internacional. Margarit hereta aquesta casa amb un gran reconeixement interna-

cional i un públic creixent, tanmateix en un moment en el qual tot just ens recuperem de la devastadora crisi econòmica que ha deixat ben magre el teixit de companyies i artistes de casa.

“M’AGRADARIA APODERAR ELS NOSTRES ARTISTES I FER-LOS ESTIMAR DES D’AQUÍ, VISIBILITZAR-LOS”, DIU MARGARIT

LA CASA DELS ARTISTES

“Als artistes se’ns ha descapitalitzat molt darrerament, i cal incloure la nostra mirada en les institucions”, m’explica Margarit quan li pregunto què la va impulsar a presentar un projecte per dirigir el Mercat. Li preocupa que hagi minvat l’ambició creativa de les companyies i els artistes d’aquí i que per manca d’estructura i recursos econòmics es creïn espectacles de

petit format per defecte. Per aquest motiu, Margarit considera que el Mercat ha de ser la casa dels artistes, tot acollint artistes residents i associats, per oferir un acompanyament complet i apostar

PARTITURES, DIÀLEG, NARRATIVES, INCREÏBLES I TALLA ÚNICA

DE L'1 AL 4
DE MARÇ
LALI AYGUADÉ
I UANMI
AL MERCAT DE
LES FLORS

EDU PÉREZ

A dalt, Lali Ayguadé. A la dreta, Thomas Hauert a *Danse étoffée sur musique déguisée*; Sol Picó a *We Women*, i el Cullberg Ballet.

➤ per la producció pròpia, com és el cas de Guy Nader i Maria Campos que presentaran *Set of sets* l'abril del 2018.

Malgrat les adversitats presupostàries, Margarit afirma amb un somriure als ulls: “Som en un bon moment creatiu. Hi ha un retorn al moviment, després d'una etapa en la qual han predominat les propostes conceptuals. Des de fa temps hi ha una gran diversitat de treballs i estètiques”. Conscient del canvi de paradigma, Margarit vol provar noves fórmules de producció més flexibles i d'acord amb la mal-leabilitat i mobilitat dels ballarins i coreògrafs. Un exemple és el projecte *Cèl·lula*, amb el qual es donarà l'oportunitat de crear espectacles de gran format i posar en valor els intèrprets.

CONNEXIONS I FINESTRES

D'Europa a comarques. La xarxa internacional que ha teixit Casadesús des del 2005 ha convertit el Mercat en l'artífex de molts projectes europeus, com el de les Cases de la Dansa, EDN (European Dance House Network). Amb els deures paneuropeus ben fets, ara Margarit creu que: “S'ha d'anar de bracet del territori, donar una vida al circuit per comunicar la dansa al públic”. Amb aquesta vocació també ha sorgit la producció nacional de dansa que es presentarà en setze municipis, proposada pel Departament de Cultura de la Generalitat i produïda des del Mercat. Es tracta d'un programa doble compost per dues peces: *L'estol* de Roser López Espinosa i *Many* de Thomas Noone, que interpretaran vuit ballarins i donarà el tret de sortida de la temporada 2017-18 del Mercat.

“HE POSAT L'ACCENT EN LA IDEA DE CONSTEL·LACIÓ I TRANSMISSIÓ CONTÍNUA, PER RECALCAR COM UNA GENERACIÓ RESPON A UNA ALTRA”

Aquests són els itineraris que vertebraran els espectacles de la temporada 2017-18, als quals cal afegir els festivals –El Més Petit de Tots, Festival Hop i el SÀLMON. Sota aquests cinc paraigües destaquen evidentment la companyia Rosas, que desembarca amb un clàssic amb majúscules, *Rosas Danst Rosas* (1983), en què quatre ballarines damunt l'escenari es desafien a si mateixes en una batalla rítmica mitjançant la partitura de Thierry de Mey i Peter Vermeersch. Entre la programació internacional cal recalcar que torna el Cullberg Ballet, la companyia

icònica sueca, que presentarà *Protagonist* de Jefta van Dintther; el Ballet du Nord, dirigit per Olivier Dubois, hi desembarcarà amb 22 ballarins, tota una explosió d'energia. Entre les propostes de casa: Lali Ayguadé estrenarà una trilogia amb *IUANMI*, Guy Nader i Maria Campos *Set of sets*; tornarà la coreògrafa valenciana Marina Mascarell amb *Three times rebel*, i a la tardor podrem veure l'artista flamenca Olga Pericet. I entre altres caramels, cal apuntar la companyia de circ Eia, que presentarà *InTarsi* al Nadal. www.mercatflors.cat

FILIP VANZIELEGHEM

DAVID RUANO

URBAN JÖRÉN

Amb la mirada atenta cap al món, Margarit es pregunta: “Com podem aprofitar per provocar situacions de projectes creuats, connexions qualitatives per als nostres artistes?”. El Mercat també pot ser una finestra per a les escoles i els instituts: “M'agradaria que més escoles puguin veure processos de creació”. Una de les seves prioritats és visibilitzar i reforçar els projectes pedagògics que es creen o difonen des del Mercat i la programació familiar –enguany etiquetat Talla Única– de la qual podem destacar *Slow sports* d'Albert Quesada (del 17 al 18 de març).

Enguany la programació recupera un clàssic contemporani: *Rosas Danst Rosas* (del 5 al 8 d'octubre) de la coreògrafa belga Anne Teresa de Keersmaecker. Der Keersmaecker ens descobrirà el treball d'un dels coreògrafs que va sortir de la companyia Rosas, Salva Sanchis, i a més, per partida doble: *Love supreme* (del 4 al 6 de maig), una cocreació de la coreògrafa belga i el català, i una nova producció de Sanchis que tancarà la temporada (del 18 al 20 de maig), *Radical light*. Els acompanyen en aquest mapa de constel·lacions artístiques el coreògraf suís Thomas Hauert i Albert Quesada per una banda. I, per l'altra, Sol Picó i Vero Cendoya, coreògrafes que presenten formats originals per indagar sobre qüestions de gènere. ➤

Concerts a La Pedrera

Residències Musicals

Temporada 2017—18

15.10.17

IZAN RUBIO, guitarra

Concert amb quartet de corda
Obres de Brouwer, Tedesco i Boccherini

17.12.17

ADRIAN BLANCO, piano

Duet de piano i percussió
Obres de Miki, Psathas i Maric

18.02.18

ADRIAN BLANCO, piano

Concert amb quartet de corda
Obres de Psathas i Ornstein

15.04.18

IZAN RUBIO, guitarra

Trio de guitarres
Obres de Dvorák, Domeniconi,
Satie i Falla

17.09.17

SARA BLANCH, soprano

Recital amb piano
Obres de Rossini, Bellini i Donizetti

19.11.17

IZAN RUBIO, guitarra

Duet de guitarra i piano
Obres de Torroba, Granados, Antonio José i Pujol

21.01.18

SARA BLANCH, soprano

Recital amb piano
Obres de Guinovart, Garcia Demestres,
Blanch i Ortega

18.03.18

SARA BLANCH, soprano

Concert de cambra
Obres de Händel i Vivaldi
Grup convidat: Vespres d'Arnadi

20.05.18

ADRIAN BLANCO, piano

Recital amb piano
Obres de Cage, Akiho, Magrané,
Rautavaara i Crumb

La Pedrera
Passeig de Gràcia, 92
Barcelona

Informació i entrades
taquilles i www.lapedrera.com

Collabora

Cat música
Intensament classics

Fundació
Catalunya
La Pedrera

L'ÀNIMA DEL SO

400 ANYS EL CLAVICORD HAUSLAIB

DESPRÉS, ORGUE TORNA A SONAR

EL CLAVIORGUE, UN INSTRUMENT GAIREBÉ OBLIDAT EN LA RECUPERACIÓ DE LA MÚSICA ANTIGA (I CONSIDERAT RAR), ERA DELS MÉS VALORATS I SOFISTICATS ALS SALONS ARISTOCRÀTICS DELS SEGLES XVI I XVII. EL MUSEU DE LA MÚSICA EN CONSERVA UN EXEMPLAR CONSTRUÏT PER L'ORGUENER DE NUREMBERG LORENZ HAUSLAIB. ÉS L'ÚNIC DELS TRES QUE HI HA ARREU DEL MÓN QUE FUNCIONA AVUI DIA.

TEXT *Jaume Ayats* • FOTOGRAFIES *Sara Guasteví i Quim Roser*

El claviorgue del Museu de la Música de Barcelona torna a sonar després de quatre-cents anys. I podem dir que és un fet ben excepcional, ja que els claviorgues del Renaixement i del primer Barroc han quedat

com un instrument endreçat al calaix de les rareses organològiques i sense gairebé utilització. Els estudis dels textos de l'època, però, indiquen que era un dels instruments més valorats, sofisticat però ben habitual, als salons aristocràtics dels segles XVI i XVII. I sabem que tenien una presència especialment intensa a les penínsules ibèrica i italiana. La principal singularitat del so prové de l'articulació sincronitzada entre el teclat del clavicèmbal i el teclat de l'orgue, tot produint un timbre que permet ajuntar l'atac precís de la corda pinçada amb la sonoritat contínua dels tubs de l'orgue.

Però se n'han conservat ben pocs exemplars d'època, i la majoria en un estat que no en permet de cap manera la recuperació sonora. Per això fins i tot els especialistes han tingut molts dubtes sobre quina o quines eren les mecàniques adequades.

Segons les dades que tenim a les mans, dels exemplars de claviorgue del segle XVI conservats (set o vuit), probablement el claviorgue de Lorenz Hauslaib de Barcelona és l'únic que està en condicions d'ús perfectes, i ho fa a partir de gran part dels materials originals amb què va ser construït a Nurem-

ELS TRES CLAVIORGUES HAUSLAIB DEL MÓN

Només es conserven tres claviorgues de l'orguener de Nuremberg Lorenz Hauslaib al món: al Metropolitan de Nova York, al Museu Glinka de Moscou i al Museu de

la Música de Barcelona. D'aquests tres, l'únic que ha conservat prou elements i condicions per tornar a sonar és el de Barcelona, construït entre el 1590 i el 1600, gràci-

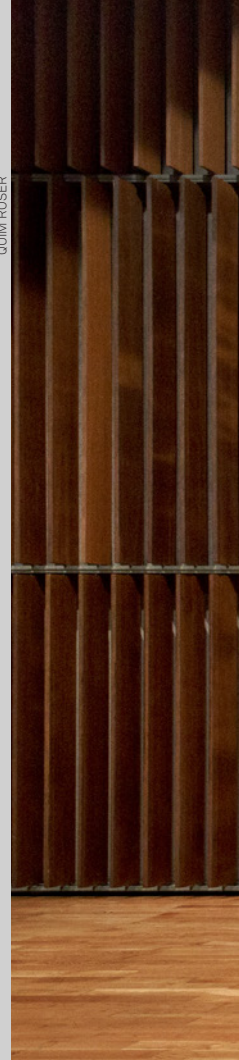
es al treball acuradíssim dels tallers de l'orguener Gerhard Grenzing i del lutier Joan Martí, en una labor que es va allargar, en diverses etapes, més d'una desena d'anys.

El lutier Joan Martí ajusta el claviorgue Hauslaib, sota la mirada de l'organista Juan de la Rubia i l'orguener Òscar Laguna.

QUIM ROSER

➤ berg a la dècada del 1590. Tot i que els primers anys després de la construcció va ser comprat pel totpoterós marquès de Zúñiga, aleshores ambaixador del rei Felip II de les Espanyes en les guerres centreeuropees, i ja va ser adaptat al diapasó i als gustos tímbrics hispànics afegint-hi, per exemple, un registre de dolçaina. Llavors també va ser decorat de manera ben diferent dels altres construïts per Hauslaib: es va substituir la probable decoració germànica austera i de temàtica religiosa que veiem en els altres, pel luxe decoratiu de la closca de les tortugues de carei del Carib i per la decoració de nimfes clàssiques.

Un primer pla dels tubs del claviorgue, del seu teclat xapat d'os i de les dues manxes exteriors integrades al sostre. I Juan de la Rubia explorant-ne totes les possibilitats expressives.

UNA GRAN TASCA DE RECUPERACIÓ

La història recent de l'instrument va començar l'any 1963, quan va ser adquirit pel primer director del Museu, Josep Ricart i Matas, a una família benestant barcelonina que el tenia a casa lluint com un moble antic i delicat: era una arquimesa decorada luxosament amb el carei del Carib i amb metalls nobles. Els tubs del darrere, però, no remenats des de les primeres dècades del segle XVII, i un teclat xapat d'os i amb frontal de pergamí, ja mostraven que es tractava d'un orgue. A la dècada del 1980 el va estudiar Romà Escalas, aleshores director del Museu, i va entendre que, malgrat que hi faltava l'espina, es tractava d'un claviorgue amb dues manxes exteriors integrades al sostre i amb quatre registres de tubs: dolçaina 8' (sorprendentment situat a sota el teclat); tapadillo 4'; quinzena 2' (repeteix Do# 3); i vint-i-dosena 1' (repeteix Sol2 - Sol#, Si2 - Do). En conjunt, només quaranta-una tecles de Do1 a La4 (sense el Sol#4 i amb teclat partit entre Do i Do#), de dimensions ben petites. Després de documentar-se amb els equivalents que es conserven a Nova York i a Moscou –als quals manquen diverses parts de l'instrument i que no tenen l'adaptació de tubs a l'estètica ibèrica–, a partir de l'any 2000 se'n va poder encarregar la restauració per a ús sonor. El 2013 es va fer la presentació pública del resultat sonor, juntament amb l'edició d'un llibre electrònic que reuneix textos, fotografies i documentació audiovisual.

“EL CLAVIORGUE DE BARCELONA TORNA A SONAR AMB MÉS D’UN 80% DE MATERIALS DE L’ANY 1600 ”

L'EXPLORACIÓ DE JUAN DE LA RUBIA

Juan de la Rubia s'ha immersit en les característiques sonores i tècniques d'aquest claviorgue per explorar-ne totes les possibilitats expressives (CD *Cabezón*, 2017). Ha sabut articular els quatre registres de l'orgue i el de l'espineta per combinar-los en una paleta de colors i d'efectes que ens revelen tot un món de sonoritats, algunes fins ara inòides. L'efecte de l'atac precís d'una nota de corda pinçada i la continuïtat del mateix so en els tubs de l'orgue produeixen una sensació màgica, ens transporta a un món sonor insospitat.

La recuperació més important ha estat, doncs, l'espineta, el petit clavicèmbal refet gràcies a les informacions proporcionades per l'instrument conservat al Metropolitan Museum de Nova York, que conserva dues espinetes; i també per les deduccions rigoroses i intel·ligents del constructor Joan Martí, que va saber interpretar els rastres per tal de deduir el mecanisme que permet sincronitzar el teclat de l'espineta amb el de l'orgue: d'aquesta manera els dos teclats es poden polsar junts o separats, segons les decisions de l'interpret. Es tracta d'una pe-

tita espineta (també denominada *ottavino* perquè sona a un registre d'una octava aguda) que s'encaixa en un espai esquitit del moble a sobre del teclat de l'orgue. Pel que fa a l'orgue, la restauració ha estat possible gràcies al coneixement profund dels orgues històrics del taller de Gerhard Grenzing, en un treball de llarg alè. La feina es va desplegar, en diverses etapes, durant una bona dotzena d'anys. Un detall revelador és que, fora de les frontisses de

les portes, no hi ha cap altre clau ni cap cargol en tot el moble: tot ha d'encaixar a la perfecció mil·limètrica perquè funcionin els minúsculs mecanismes. Es tracta d'un enginy altament sofisticat i que revela les fites tecnològiques del seu temps.

Ara, en l'ocasió de presentar-lo per primera vegada en un concert del cicle de Música Antiga a la Sala Oriol Martorell de L'Auditori, assolim els objectius desitjats en la recuperació del patrimoni sonor català: poder sentir en directe el so de fa quatre-cents anys amb prou rigor tècnic i històric. ¿Aquesta experiència farà aparèixer els claviorgues en la interpretació habitual de la música antiga? Seria un pas més en la descoberta dels matisos sonors i estètics d'un ampli continent temporal on encara queda molt per redescobrir i per experimentar. ➤

EL COMPOSITOR

Krzysztof PENDERECKI

UNA (IN)EVOLUCIÓ MUSICAL COMPROMESA

HA COL·LOCAT EL SEU PAÍS D'ORIGEN, POLÒNIA, AL CAPDAVANT DE L'AVANTGUARDA MUSICAL EUROPEA EN CONVERTIR-SE EN UNA DE LES FIGURES CREATIVES MÉS SIGNIFICATIVES DE LA MÚSICA DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX. HA GUANYAT ELS PREMIS DE MÚSICA MÉS PRESTIGIOSOS. LA SEVA OBRA MAI DEIXA INDIFERENT.

TEXT Sergi Moreno-Lasalle • IL·LUSTRACIÓ Roger Pibernat

Abans de res, posem-nos en situació: acabada la Segona Guerra Mundial, la jove avantguarda musical centreeuropea (Boulez, Stockhausen, Nono, Maderna) proposa (i imposa) la dictadura del serialisme integral, en la línia heretada d'Anton Webern. A mitjan dels anys cinquanta, però, alguns compositors dissidents comencen a proposar altres vies experimentals, també de rigorosa modernitat: l'espectacle de Xenakis, l'espectralisme de Ligeti, l'aleatòria de Cage i Lutoslawski... Als anys setanta es produeix una mena de crisi estètica, segurament per la influència, d'una banda, del minimalisme americà i, de l'altra, del racionalisme soviètic: mentre alguns compositors s'entossudeixen a mantenir-se radicals, i, per tant, allunyats del gran públic, d'altres cerquen nous llenguatges més eclèctics que, sense abandonar la modernor, hi reconnectin. Ja vam glossar fa dos anys (RMC 343) el radical canvi de llenguatge d'Arvo Pärt; el cert és que la tònica general de les darreres dècades –mancant una més àmplia perspectiva històrica– és aquest eclecticisme: la modernitat rau a no renunciar a cap llenguatge ni a cap estil ni a cap recurs, sinó a utilitzar-los i a combinar-los tots.

Doncs bé, aquest simple resum –que em disculpin els entesos– podria molt bé aplicar-se a l'hora de sintetitzar la trajectòria musical de Krzysztof Penderecki, compositor polonès nascut el 1933, una de les figures creatives més significatives de la música a la segona meitat del segle XX. Si les seves primeres obres són decididament stravinskianes (*Salms de David*, 1958), Penderecki –que salta a la palestra guanyant els tres primers premis d'un prestigiós concurs de composició– és un dels primers a qüestionar el serialisme i proposar obres basades en clústers, *glissandi* i altres efectes sonors, en general amb instruments de corda. Una obra paradigmàtica d'aquest moment és la *Trenòdia per les víctimes d'Hiroshima* (1960), una peça que pot agradar o no, però en tot cas no deixa ningú indiferent. D'altres tenen títols prou significatius dels efectes cercats: *Emanacions*, *Polymorphia*, *Fluorescències*...

En un procés lent però inexorable, Penderecki comença a introduir elements melòdics basats en semitons i tritons. La seva música esdevé, sense renunciar als efectismes, dramàtica, trista. No és un canvi en va: a la crisi estètica esmentada, s'hi afegeixen les profundes creences catòliques del compositor i la coincidència amb el període més convuls del règim soviètic polonès (Wojtyła és anomenat Papa, Jaruzelski instaura períodes de llei marcial i Walesa organitza revoltes obreres).

Si bé l'obra que fa de veritable tombant és l'òpera *Paradise lost* (1977) –basada en el famós poema èpic de Milton–, és el moment dels grans frescs simfonicorals que redoblen la seva fama: *Passió segons sant Lluc* (1966), *Dies irae* (a la memòria de les víctimes d'Auschwitz, 1967), *Magnificat* (1974), *Rèquiem polonès* (1984), etc., però també d'una gran recerca formal en gèneres tradicionals: con-

“LA MÚSICA DE CAMBRA OCUPA UN ESPAI CONSIDERABLE DEL CORPUS CREATIU DE PENDERECKI I MUTTER INTERPRETARÀ AL PALAU EL DUO CONCERTANT I LA SEGONA SONATA PER A VIOLÍ, OBRES ESCRITES EXPRESSAMENT PER A ELLA”

certs i simfonies sovint en un sol i extens moviment que reflecteixen un profund compromís social. El retorn a les estructures clàssiques porta l'autor, en un camí imparable, cap a un neoromanticisme eclèctic: *Kaddisz* (2009) incorpora, per exemple, salmòdies jue-

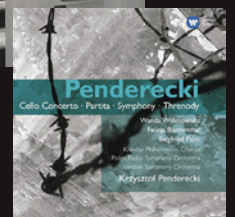
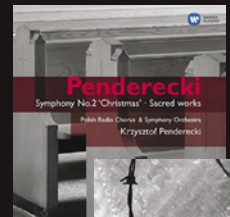
ves. Dues obres bellíssimes marquen aquest darrer període: la *Vuitena Simfonia*, “*Cants de Transitorietat*”, i el cicle ... *Un mar de somnis respira en mi*. Totes dues són cicles de cançons simfòniques, amb solistes i cor sobre una exquisida selecció de poemes alemanys (*Simfonia*) i polonesos (*Mar*). Són obres de llenguatge dulcificat, sense estridències, amb clares ressonàncies mahlerianes però ben actuals, obres en definitiva d'un artista madur que

17 DE
NOVEMBRE
ANNE-SOPHIE
MUTTER AL
PALAU DE LA MÚSICA
CATALANA

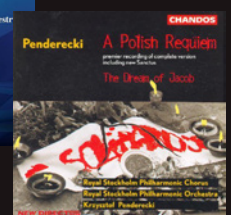
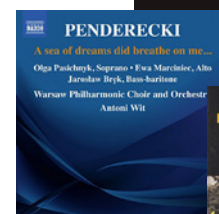
DISCOGRAFIA COMENTADA

És un dels compositors vius més apreciats i amb més renom, i forma part d'una fantàstica plèiade de compositors polonesos (de Lutoslawski a Meyer, passant per Gorecki) que formen part del bo i millor de l'avantguarda musical europea. A més, és un gran intèrpret de les seves pròpies obres i ha estat molt cuidat per la indústria discogràfica internacional. Així, doncs, no és gens difícil trobar molt bones versions de les obres més significatives de tota la seva trajectòria compositiva.

Si hem de triar els enregistraments principals (especialment els que Penderecki dirigeix, hi ha dos recopilatoris dobles excel·lents del segell EMI, l'un amb obres orquestrals de l'etapa radical, l'altre amb les principals obres de transició.

Són imprescindibles les gravacions del *Rèquiem polonès* per al segell Chandos i de la *Passió* per al segell Argo. Amb tot, els segells que han fet el més gran esforç per divulgar l'obra de Penderecki són Naxos i Dux; hi podem trobar els cicles complets de simfonies, concerts, obres de cambra, corals, etc. Dissortadament, no hi ha cap versió editada encara (sí que es troba a Youtube) de l'única gravació que es coneix de l'òpera *Paradise lost*. ¿Mals moments per a la lírica?

ha sabut evolucionar i adaptar el seu estil per connectar amb l'oient sense renunciar a estar al capdavant de la modernitat.

L'abandó de Penderecki, encara que molt gradual, dels llenguatges radicals de la seva joventut ha estat interpretat sovint com una traïció a l'avantguarda, i més tenint en compte com de lluny ha portat aquest retorn cap a

estils passats. Amb tot, el darrer estil de Penderecki segueix sonant personal i modern. En una societat acostumada al consum de *revivals*, la seva involució estètica és de fet un reflex històric i social. Descobrir Penderecki és, en definitiva, entendre el recorregut estilístic de la música contemporània dels darrers setanta anys. ➤

ESCENARIS DEL MÓN

METROPOLITAN OPERA HOUSE

THE BIG HOUSE

DEL CARRER 39 AL LINCOLN CENTER I DEL BEAUX ARTS AL FUTURISME, EL TEATRE NOVAIORQUÈS PORTA DES DEL 1883 LIDERANT INDUBTABLEMENT EL PANORAMA OPERÍSTIC DELS ESTATS UNITS. HAVENT CELEBRAT ELS CINQUANTA ANYS A LA NOVA SEU, L'ORGANITZACIÓ ENCARA NO POCS REPTES PER AL SEU FUTUR.

TEXT Marc Busquets Figuerola • FOTOGRAFIES Jonathan Tichler/Metropolitan Opera

25 DE SETEMBRE
NORMA AMB
RADVANOVSKY
I DIDONATO

DEL 26 DE
SETEMBRE
AL 28 D'OCTUBRE
LES CONTES
D'HOFFMANN AMB
VITTORIO GRIGOLO

uan el 16 de setembre de 1966 la nova Metropolitan Opera House obria les seves portes al Lincoln Center “*in a crescendo of splendor*” (en un crescendo d'esplendor), tal com destacava l'endemà la portada de «The New York Times», s'inicià una etapa que portà aquesta institució als nostres dies, tot convertint-la en un teatre modern i còmode i reafirmant-la com a bastió líric nord-americà, i alhora també mundial.

DEL BEAUX ARTS AL FUTURISME

En una febre de modernitat pop, Manhattan passà als anys seixanta del segle XX d'una època a l'altra: de l'elegància europeïtzada de l'arquitectura Beaux Arts pròpia de l'*Old New York*, es passà a la funcionalitat dels grans gratacels de vidre i formigó de factura racionalista. Així, la bonica estructura de ferro i vidre de la Pennsylvania Station fou enderrocada brutalment per donar pas a l'horrorós Madison Square Garden, i la monumental Grand Central Station fou salvada per la tossuderia de Jackie Kennedy Onassis, sense lliurar-se de l'addició de l'edifici PanAm. L'antic edifici de la Metropolitan Opera situat al carrer 39 amb Broadway no es lliurà pas d'aquesta tendència.

L'*Old Met* ja es veia des de la dècada del 1920 com antiquat per als temps –i sobretot les produccions– del moment. Segons el que s'explica, no era estrany veure els decorats amuntegats al carrer per la manca d'espai d'emmagatzematge, raó per la qual es decidí canviar la localització a l'actual Lincoln Center. Zona que, abans que es convertís en l'elegant Upper West Side actual, era un camp obert de constants conflictes entre bandes, com s'explica a la pel·lícula *West Side story*, que precisament fou filmada en carrers que van ser demolits per tal de construir el complex.

Així, s'optà per dir adeu a l'antic edifici en una sentida gala el 16 d'abril de 1966, en un exercici de practicitat nord-americana lliure de nostàlgia, per mirar endavant i traslladar-se cap al nord de la ciutat, a una zona aleshores gens sofisticada. El nou edifici dissenyat per Wallace Harrison –que també supervisà les obres de la seu de les Nacions Unides– apostà per un futurisme que encara avui dia sorprèn en la primera visita, tot i que l'opulència i l'excés del seu

disseny ja està entrant en una bella maduresa retro.

Les cinc arcades monumentals condueixen a una gran escalinata *foyer* al més pur estil Palais Garnier, on la gent mira i és vist, activitat bàsica encara a la Nova York d'avui dia. Les formes orgàniques de l'escalinata de formigó condueixen al Grand Tier, que va canviant de nom depenent del mecenes que més dona, des d'on es poden contemplar les –ara ja sí– mítiques làmpades *Sputnik*, regal del govern austríac i amb cristalls Swarovsky. Centenars de metres de catifa granatosa cobreixen els terres i el vellut del mateix color folren les parets, on destaquen dos grans murals de Marc Chagall, encarregats a l'artista directament per a aquella localització. L'accés a la sala impressiona sempre per les dimensions de l'auditori, però especialment per l'alçada i amplada del seu escenari, capaç de rebre encara avui dia les produccions més espectaculars. La sala és en si una *parure* daurada on caben més de 4.000 persones entre llotges, butaques i zones d'*standing room*, aquestes últimes amb entrades molt assequibles. Precisament un dels moments més mítics del públic que assisteix a les representacions és la pujada automàtica dels *chandeliers* –també model *Sputnik*– que s'hissen des del primer pis fins al sostre.

I és que assistir a una representació al Met és sempre una experiència única que ja comença quan un arriba a la plaça del Lincoln Center: a ritme de l'espectacular font, una quantitat enorme de gent –similar a la que es concentra al voltant d'un estadi de futbol– va a consumir-hi cultura –òpera, ballet o música clàssica a cadascuna de les diferents sales que formen el complex cultural–, tot creant una energia tan única que converteix aquesta coneguda plaça de Manhattan en un espai únic al món. I això s'esdevé cada dia a les set i mitja de la tarda i el dissabte en sessió doble, amb la matinal de les 13 h.

ASSISTIR A UNA REPRESENTACIÓ AL MET
SEMPRE ÉS UNA
EXPERIÈNCIA ÚNICA
QUE JA COMENÇA QUAN
UN ARRIBA A LA PLAÇA
DEL LINCOLN CENTER

TEATRE DE NOU-RICS

A la dècada del 1880, l'alta societat de Nova York estava dividida en dos tipus: *Nobs* o *Old Families*, d'ascendència europea, i *Swells* o *Newcomers*, és a dir nou-rics. Els primers es reunien a l'Academy of Music, un teatre edificat a la Union Square inaugurat el 1854 després de diversos intents de teatres d'òpera a Nova York: la Italian Opera House, per iniciativa de Lorenzo Da Ponte inaugurada el 1833, i l'Astor Opera House, inaugurada el 1847 a l'Astor Place.

La tensió entre els *de tota la vida* i els nou-rics de Nova York queda perfectament reflectida en la novel·la *L'edat de la innocència* d'Edith Warthon i portada a la pantalla per Martin Scorsese. Precisament aquestes *Old Families* que socialitzaven a l'Academy of Music i que s'autoanomenaven els *Four-hundred* –quatre-centes eren les persones que cabien al saló de ball dels Astor– van donar l'esquena als *Newcomers*, tot negant-los l'accés a la compra de llotges, que en aquest teatre es reduïa a només divuit. Per aquesta raó les noves famílies de la ciutat de Nova York, constituïdes per noms tan rellevants encara avui dia com els Rockefe-

ller, Vanderbilt o Morgan, van decidir fundar un nou teatre d'òpera, la Metropolitan Opera House, amb tres nivells de llotges on poder desplegar la seva esplendor burgesa.

El primer teatre s'inaugurà el 1883 amb *Faust*, de Charles Gounod com no podia ser altrament, ja que durant el darrer terç del segle XIX la ciutat visqué obsessionada amb aquesta òpera. No obstant això, l'auditori fou destruït per un incendi el 1892 i es reconstruí ràpidament.

Les imatges que es conserven són de després de la renovació que els arquitectes Carrère and Hastings, responsables de la New York Public Library o de la casa de

Henry Clay Frick, realitzaren el 1903 i que potenciaren l'esplendor de l'interior i les llotges, que a partir d'aleshores s'anomenarien *The golden horseshoe* (la ferradura daurada) i on fins al seu tancament el 1966 s'exhibiria desacomplexadament la riquesa de la classe alta de la ciutat.

PRESÈNCIA CATALANA I ESPANYOLA AL MET

El 28 de gener de 1916 Enric Granados estrenava la seva òpera *Goyescas* al Met en una vetllada que inclogué *Pagliacci* amb Caruso. Aquesta estrena tingué conseqüències fatals, ja que al viatge de tornada el compositor morí en ser torpedinat el vaixell en què viatjava. També a la dècada del 1910, Lucrezia Bori, original de València i de cognom Borja, començà a cantar al Met fins al 1936, en què se n'acomiadà en una sentida gala. Però fou Victoria de los Angeles qui, després de debutar el 1950

al Carnegie, oferí una activitat frenètica del 1951 al 1961, tant a l'escenari novaïorquès com a les gires per tot el país, de la qual cosa es manté encara avui dia un afectuós record entre els melòmans americans.

Nits memorables

Fou ella qui obrí les portes a una brillant següent generació que ja actuaria al nou Met, amb Montserrat Caballé, que hi oferí nits memorables, com l'*opening night* de la nova *Tosca* el 1985 junt amb Pavarotti, però sobretot acom-

panyada de Josep Carreras i Plácido Domingo, l'únic que encara apareix a l'escenari metropolità. També molt present i estimat va ser Joan Pons –que hi actuà per últim cop el 2007–, Alfredo Kraus –que se n'acomiadà el 1996– o Pilar Lorengar, amb una llarga carrera novaïorquesa fins als anys vuitanta. Més recentment, Ainhoa Arteta es convertí en una habitual del teatre, fet que canvià el 2008 amb el nomenament de Gelb. Actualment aquesta presència es redueix a algun debut esporàdic.

AMB ELS MILLORS ARTISTES

Fou en aquest teatre del carrer 39 amb Broadway on es visqué gran part de la història artística del Met. Al principi del segle XX Enrico Caruso esdevingué el rei de l'escenari metropolità, més tard l'intendent Giulio Gatti-Casazza, que n'estigué vint-i-set anys al capdavant, portà Arturo Toscanini i Gustav Mahler com a directors principals, per passar després la batuta a Tullio Serafin, i presentant cantants de l'altura de Beniamino Gigli, Rosa Ponselle o Ezio Pinza, entre d'altres. També en aquests anys s'estrenaren òperes com *La fanciulla del*

- ❶ Vista del pati de butaques, on caben més de 4.000 persones.
- ❷ Vista exterior del Met des de la plaça Lincoln Center, a la nit.
- ❸ L'espectacular i

famós vestíbul del Met, amb una escala de caragol i unes ja mítiques làmpades Sputnik amb cristalls Swarovsky.

❹ L'immens escenari del Met amb un teló tipus Wagner de tela de damasc daurada.

❺ La nit de la inauguració, el 17 de setembre de 1966, d'esquerra a dreta: el president de la Junta del Met, Lauder

L'ERA GELB: ÈXIT O FRACÀS?

Un crític de «New York Times» es preguntava fa poc: «¿És el Met massa gran?». A l'era de Peter Gelb, suposadament exitosa, el teatre ha viscut una baixada dràstica de vendes. La temporada 2015-16 tingué una ocupació mitjana de 2.869 entrades per funció, i tot i que es tracta d'un nombre que superaria la Royal Opera House (2.256 butaques), es queda molt curt, al Met (4.000 seients). L'obsessió de Gelb per presentar noves produccions a la

europea, moltes procedents de Salzburg i dirigides per directors de Broadway, han substituït èxits en taquilla, normalment firmats per Zeffirelli, de qui Gelb ha dit que els seus espectacles són «estil Disney». Això, sumat a l'increment de les noves produccions cada temporada –de quatre a set– i als costos fixos d'aquestes –es va saber que un camp de roses de *Prince Igor* valia més de 160.000 dòlars– han fet que les finances del Met no estiguin en

la seva millor etapa, malgrat donacions enormes com les fetes per Mercedes Bass (25 milions) o Ann Ziff (30 milions), aquesta última patrocinant el nou *Ring* de Robert Lepage, un dels grans fracassos artístics de l'era i per al qual s'hagué de reforçar l'estructura de l'escenari. El *Met in HD*, l'ambiciós projecte de retransmissió als cinemes, ha fet que el Met arribi a tot el món, però que molts americans ja no es moguin fins al Lincoln Center.

West, a càrrec de Caruso, o *Il trittico* de Puccini, a més de *Goyescas* de Granados.

Aquesta etapa fou succeïda d'una altra igualment brillant, liderada per Rudolf Bing, que fou l'intendent responsable del trasllat del Met. De Bing són especialment recordades les seves baralles amb Maria Callas, però també és recordat per fer uns càstings avui dia de somni, en què s'alternava Victoria de los Àngeles amb Renata Tebaldi i Elizabeth Schwarzkopf, junt amb Mario Del Monaco, Richard Tucker, Carlo Bergonzi, Franco Corelli, Cesare Siepi, Tito Gobbi o Sherrill Milnes.

Amb el trasllat al Lincoln Center no es va perdre ni una mica de la seva esplendor, ans al contrari amb Montserrat Caballé, Plácido Domingo, Jaume Aragall, Josep Carreras, Joan Pons, Hildegard Behrens o Birgit Nilsson, entre d'altres.

Aquesta tradició en veus a The Big House –com anomenen els novaiorquesos melòmans el Met– ha arribat als nostres dies, amb veus tan destacables com Renée Fleming, Anna Netrebko, Joyce DiDonato, Jonas Kaufmann o Juan Diego Flórez, per esmentar-ne només alguns. Però amb un especial interès –i despesa– en les noves posades en escena potenciades per Peter Gelb i considerades per alguns com *euro-trash*, que han fet que l'ocupació davall i les despeses fixes s'apugin, tot situant de nou la institució en el debat cultural de la ciutat (vegeu requadre). ➤

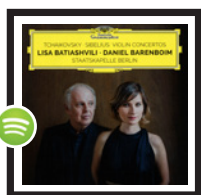
ACCENTS

CLÀSSICA

LISA BATIASHVILI

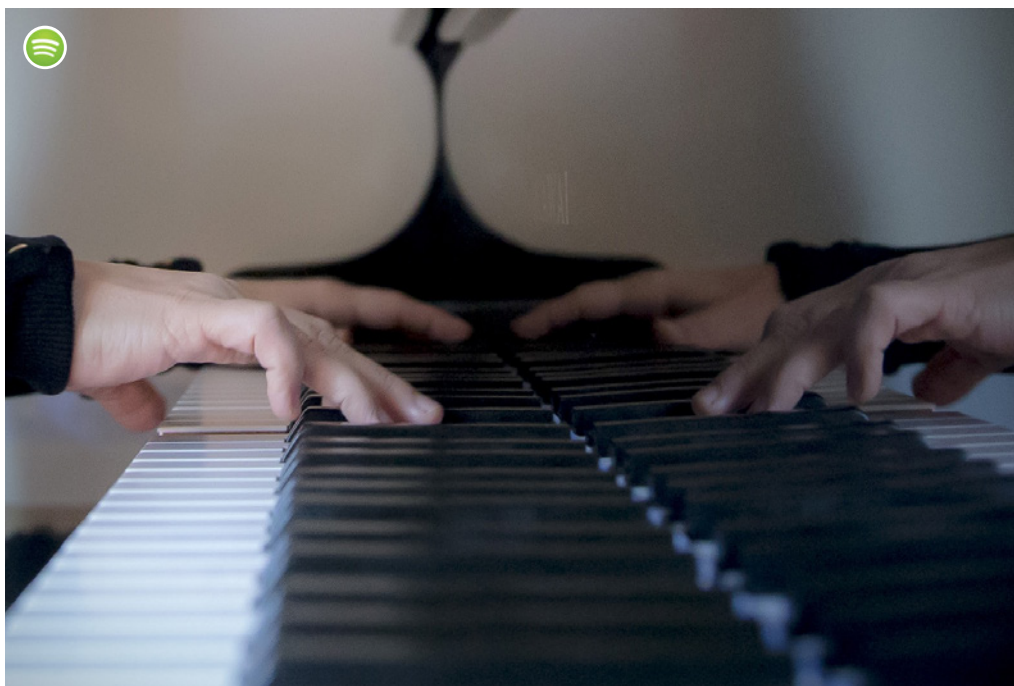
Txaikovski-Sibelius Concertos

Lisa Batiashvili, violí. Staatskapelle Berlin. Dir.: Daniel Barenboim. *Deutsche Grammophon*, 2016

Dos dels *Concerts per a violí* més importants del Romanticisme tardà –amb permís del de Johannes Brahms, imponent com el

que més– es donen cita en una mateixa gravació, amb interpretacions de luxe. Ens referim al *Concert en Re major*, op. 35 de Piotr I. Txaikovski i el *Concert en Re menor*, op. 47 de Jean Sibelius. La violinista georgiana Lisa Batiashvili és dirigida per un Daniel Barenboim que assaja la difícil tasca de cedir-li el protagonisme sense que la part orquestral perdi la consistència i personalitat requerides. Una tasca de funambulisme que desplega de manera més que satisfactòria. No és l'únic repte assolit. De fet també la solista aconsegueix esquivar una mena de cruïlla o dilema interpretatiu: és la seva una manera de tocar de gran precisió i incisiva, però no renuncia en absolut a l'expressivitat, a la perpetuació d'un so amb cos, ric en matisos, que resplendeix en els passatges *a solo* de tots dos *Concerts*. El de Txaikovski compta amb una sèrie de melodies populars ben defensades per la Batiashvili, mentre que assistim al de Sibelius a una mena de confrontació de l'individu amb la vastitud inacabable de la naturalesa nòrdica, que sembla ser invocada; una lluita desigual que Barenboim enalteix mitjançant la seva capacitat per a l'anàlisi, la interpretació i direcció traient el millor rendiment de l'Staatskapelle Berlin. **Jacobo Zabalo**

CLÀSSICA

MARTA ZABALETA

Granados

Goyescas i *El pelele*. Marta Zabaleta, piano. *La Mà de Guido*, 2016

Molts reptes hi ha presents en aquest enregistrament que la pianista Marta Zabaleta dedica a les *Goyescas* i a *El pelele* de Granados. Per desig exprés d'Àlicia de Larrocha, Marta Zabaleta va ser nomenada directora de l'Acadèmia Marshall. I amb la sempre recordada Àlicia de Larrocha va treballar tantíssimes obres, entre les quals no podia faltar *Goyescas*. Ara Marta

Zabaleta ens proposa aquest enregistrament en què tota l'essència romàntica i la temàtica de l'amor i la mort dialoguen constantment en una versió descriptiva, elegant, subtil en el *rubato* i amb una forta personalitat expressiva. Zabaleta ens ha regalat un Granados intens per la seva musicalitat, romàntic i apassionat, galant i poètic, amb aquella claredat d'articulació, de precisió en la col·locació del pedal del tot inherent a l'estil de l'Escola Marshall. Unes *Goyescas* delicioses culminades amb una versió d'*El pelele* ple de color i vitalitat que recull tota l'essència de l'Escola Marshall.

Lluís Trullén

CLÀSSICA

JAN LISIECKI

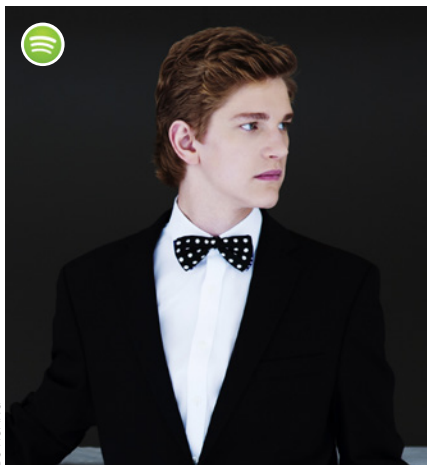
Chopin

Andante spianato, Gran Polonesa, op. 22; Rondó, op. 14; Variacions "Là ci darem la mano", op. 2; Fantasia sobre aires polonesos, op. 13, i Nocturn en Do sostingut menor, op. post. NDR Elbphilharmonie Orchester. Dir.: Krzysztof Urbanski. Deutsche Grammophon, 2017

Nascut al Canadà però de pares polonesos, Lisiecki –amb vint-i-dos anys recent complets– ja és considerat una de

les figures emergents més destacades del panorama pianístic. Si l'any 2010 va enregistrar els *Concerts per a piano* de Chopin, i el 2013 –ja amb el segell DG– els *Estudis* del mateix compositor polonès, ara n'afronta altres obres per a piano i orquestra, com la *Gran Polonesa Brillant*, el *Rondó a la Krakoviak* o les *Variacions "Là ci darem la mano"*. Lisiecki és un pianista tècnicament impecable i dotat d'un gran refinament expressiu. Ens ofereix una lectura molt dinàmica i oberta de la *Krakoviak* i refinament en les *Variacions* mozartianes, impecablement acompanyat per l'Elbphilharmonie, sota la batuta de Krzysztof Urbanski. Sense arribar a l'espectacularitat d'altres versions, desplega grans sonoritats i virtuosisme en la *Gran Polonesa Brillant* i ens ofereix una admirable interpretació de la *Fantasia sobre aires polonesos*, bo i copsant tota la majestuositat implícita d'ambdues obres. Un pianista de qui indubtablement cal seguir els passos. **Lluís Trullén**

BO HUANG

ERIK BERG

CLÀSSICA

GRIGORY SOKOLOV

Mozart-Rachmàninov Concertos

Obres de Mozart i Rachmàninov. Grigory Sokolov, piano. Mahler Chamber Orchestra. Dir.: Trevor Pinock. Nadia Zhdanova, *A conversation that never was*, pel·lícula documental sobre Grigory Sokolov. Deutsche Grammophon, 2017

L'any 2014 Grigory Sokolov va signar un contracte en exclusiva amb Deutsche Grammophon amb la condició de publicar únicament enregistraments en directe. Des d'aleshores, el segell ha llançat un disc cada any amb gravacions antigues del pianista. L'entrega del 2017 té l'al·licient de permetre'ns descobrir un Sokolov impossible avui dia, el solista amb orquestra, a partir

de dos enregistraments desiguals per la seva qualitat tècnica, però que ens deixen percebre amb claredat un dels pianistes més grans de la història i el més impressionant de l'actualitat. Les dues gravacions van acompanyades d'un DVD a càrrec de Nadia Zhdanova que dibuixa una breu biografia de Sokolov a través de diferents personatges que lloen la seva genialitat de manera pomposa.

Dels dos concerts que conté el CD, el més interessant és el *Concert núm. 23* de W. A. Mozart. Enregistrat a Salzburg el 2005 durant la Setmana Mozart de la ciutat i sota la batuta de Trevor Pinock i la Mahler Chamber Orchestra, la gravació ens mostra un Sokolov que domina la interpretació d'inici a fi i que no dona treva a l'orquestra ni als *tutti*, en els quals segueix tocant i manant. El més impressionant és el control absolut que té dels sons que toca i de la seva direcció dins de la frase: cap so no surt del no-res i tots tenen una direcció definida. Aquesta construcció polifònica del so està present en tota l'obra i es fa colpidora en el fragment fugat del primer moviment i en la introducció del segon.

L'enregistrament del *Concert núm. 3* de Rachmàninov data del 1995 als Proms de Londres i és d'una qualitat tècnica molt inferior. El piano sovint queda ocult dins la mescla, amb poca brillantor i ressonància i irregular en la resposta dels diferents registres –greus molt opacs. I hi ha moments en què els diferents plans no són intel·ligibles. Tot, en una obra basada en els extrems, que Sokolov expressa amb força i convicció. I impressiona amb el seu domini de la frase i amb l'expressió del seu pensament polifònic, que tot ho impregna. **Miquel Gené**

CLÀSSICA

ROBERT SCHUMANN

Les quatre simfoniesOrquestra de Cadaqués. Dir.: Gianandrea Nosedà. *Tritó*, 2016

El cicle simfònic de Robert Schumann ha donat peu a certes controvèrsies interpretatives, essent valorades les obres que el componen de forma desigual, i en alguns casos inclús sotmeses a alteracions de les seves partitures. Sembla inqüestionable l'originalitat implícita al desplegament dels materials sonors, en què s'alterna la simplicitat –la redundància, fins i tot– amb girs completament insospitats, fins i tot per al trencador *Geist* romàntic. L'esforç per reivindicar les simfonies des de la coherència de la seva estructura, per innovadora o capritxosa que hagi pogut semblar (encara en bona part del segle XX), és un dels valors fonamentals de Gianandrea Nosedà. Al capdavant de l'Orquestra de Cadaqués ofereix versions amb nervi, ben articulades en les seves nombroses inflexions. L'equilibri, el punt equidistant que s'aconsegueix entre passió i rigor és especialment meritori, tractant-se totes de versions realitzades en directe entre el 2010 i el 2016. L'homogeneïtat del cicle fa complicat l'esment d'una simfonia o moviment per sobre d'un altre. Si, amb tot, haguéssim de destacar-ne alguna, assenyalariem el lirisme i animositat de la simfonia anomenada *Primavera*, o la ferotge i glacial afirmació de la *Segona*, que compta amb un "Adagio espressivo" inefable. **Jacobo Zabalo**

JUSTIN PUMFREY

CLÀSSICA

MITSUKO UCHIDA

Mozart

Concerts per a piano de Wolfgang A. Mozart. Mitsuko Uchida, piano i direcció. The Cleveland Orchestra. *Decca*, 2016

Mitsuko Uchida és una de les mozartianes més reputades, segurament per la calculada espontaneïtat del seu pianisme, que ofereix

una visió intimista de les partitures sense recrear-se en allò superflu o perdre's en els ressons de preromanticisme que temps enrere –ara ja fa dècades– es van voler imposar a la figura del salzburguès, òbviament de manera retrospectiva. El més xocant, si pensem en aquest CD, és que tampoc el consolidat corrent "historicista" –la interpretació de peces barroques i clàssiques, principalment, segons criteris d'època– sembla haver deixat una empremta definitiva en ella. Al costat de la Cleveland Orchestra –sensacional conjunt format després de la Segona Guerra Mundial, durant molts anys dirigit pel mític Georg Szell–, la pianista japonesa interpreta dos dels *Concerts* més vistosos –si bé no els més cèlebres– de la producció de Wolfgang A. Mozart: el *Concert per a piano* núm. 17, en *Sol major*, KV 453 i el *Concert per a piano* núm. 25, en *Do major*, KV 503. Tots dos destaquen pel seu port majestàtic, i per l'apassionant profusió de temes i ritmes. Les versions d'Uchida no són especialment vivaces ni la seva forma de dirigir, vibrant, però es caracteritzen per una sonoritat rodona, ben acabada.

Jacobo Zabalo

ÒPERA

ELINA GARANČA

Revive

Àries d'òpera de Mascagni, Cilea, Verdi, Saint-Saëns, Mussorgski, Massenet, Thomas i Leoncavallo. Cor de la Generalitat Valenciana. Orquestra de la Comunitat Valenciana. *Dir.: Roberto Abbado. Deutsche Grammophon, 2016*

Aquest és un CD amb un segell personal molt acusat de la protagonista. Seva és clarament la iniciativa, com

ho mostra el llibret signat per ella mateixa, en el qual expressa la voluntat d'establir un repertori per a la seva tessitura, que estima particularment. I això ho fa a través d'un recorregut divers de base italiana, però així mateix amb un sorprenent protagonisme del repertori francès i fins i tot una escapada a Mussorgski, amb la seva extraordinària *Boris Godunov*. És un aplec de catorze àries centrat, en la immensa majoria, en personatges forts, en caràcters rotunds que, per tant, exigeixen interpretacions intenses, sentides, sense concessions a exhibicionismes gratuïts. Exigeixen, també, autenticitat i vivencialitat convençuda.

Aquest fil conductor tan presidencial no significa homogeneïtat, car cada ària és un món propi, els al·licients dels quals venen avalats per les composicions a les quals pertanyen; *Cavalleria rusticana*, *Adriana Lecouvreur*, *Don Carlo*, *Sanson et Dalila*, *Herodiade*, etcètera. En conjunt, un ric retaule que esdevé autèntic festival per als aimants del cant ben cantat, del cantat en profunditat, des del rigor, de la gran classe. I això és el que mostra Elina Garanča oferint una demostració de recursos expressius d'una extraordinària grandesa. La seva veu esdevé instrument ideal per a aquest repertori i ajuda, junt amb la seva extraordinària escola, a un resultat final definitivament sadollador, sobretot per als afeccionats operistes més conspicus. La resta, Cor de la Generalitat Valenciana i Orquestra de la Comunitat Valenciana, compleixen sense més relleu amb la funció encomanada, en un "al servei de" amatent, com també és el cas d'una batuta tan prestigiosa com la de Roberto Abbado. **Jaume Comellas**

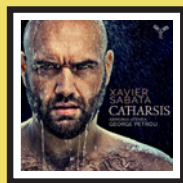

ÒPERA

XAVIER SABATA

Catharsis

Àries d'Orlandini, Conti, Torri, Vivaldi, Händel, Hasse, Ariosti, Caldara i Sarro. Armonia Atenea. *Dir.: George Petrou. Aparté, 2015*

El contratenor català Xavier Sabata fuig del repertori fressat i mostra al seu tercer disc en solitari, titulat *Catharsis*, aquesta inspiració especial a l'hora de confeccionar programes amb un seductor fil conductor. Res de monogràfics sobre un compositor o dedicats

a glossar la figura d'un castrat llegendari, sinó una aproximació a l'immens repertori del Settecento centrada en la bellesa expressiva de les àries per commoure l'espectador; catarsi, doncs, provocada per la pura bellesa de la melodia, l'ornamentació, la lluentor dels aguts, l'art en suma del contratenor per captivar i emocionar el públic. En aquesta nova aventura discogràfica compta amb la complicitat absoluta del conjunt grec Armonia Atenea, dirigit per George Petrou, un prodigi de transparència sonora i riquesa de matisos.

El programa combina àries d'òperes i oratoris amb moltes primícies discogràfiques –gairebé la meitat de les peces no s'havien gravat mai–, de diferents períodes i estils, com *Adelaide* de Giuseppe Maria Orlandini, la *Griselda* de Francesco Conti i la de Pietro Torri, *La conversione di Sant'Agostino* de Johann Adolph Hasse, *Caio Mazio Coriolano* d'Attilio Ariosti, *Il Valdemaro* de Domenico Sarro, *Temistocle* d'Antonio Caldara i dos títols més coneguts pels afeccionats al món barroc, *Il Farnace* d'Antonio Vivaldi i *Admeto* de Georg Friedrich Händel.

La musicalitat i el bon gust en l'ornamentació de Sabata prevalen en unes interpretacions amb lluentor pirotècnica al servei del caràcter del personatge o la situació dramàtica. A més, el contratenor català té un precís instint teatral i sap donar vida a cada personatge amb notabilíssims recursos. Un gran disc. **Javier Pérez Senz**

ÒPERA

AIDA
GARIFULLINA**Cornelius Meister**

Àries d'òpera i cançons. Orquestra Simfònica de l'ORF de Viena.

Dir.: Cornelius Meister. *Decca, 2016*

Té molts atractius, el debut discogràfic de la jove i elegantíssima soprano russa d'origen tàrtar

Aida Garifullina en el segell Decca.

Amb una notable veu de lírica lleugera, de color atractiu i penetrant, típic de l'escola eslava, Garifullina mostra una tècnica segura, aguts brillants i lirisme sense sensibleries. Amb aquestes qualitats va saltar a l'escena internacional després de guanyar el concurs Operalia, i el programa que ha seleccionat mostra les seves virtuts, però també algunes limitacions en el pla de la varietat expressiva. Amb l'acompanyament solvent de la Simfònica de l'ORF de Viena i el jove director alemany Cornelius Meister, Garifullina brilla de forma majestuosa al repertori rus, que és el millor del programa. Inclou dues àries del repertori francès, la pirotècnica "Ària de les campanetes" de *Lakmé* de Delibes, que resol amb aplom i precisió, i la deliciosa "Je veux vivre" del *Roméo et Juliette* de Gounod, que canta amb elegància. Resulta, no obstant això, una miqueta monòtona en l'expressivitat, sense aquest punt de naturalitat i *charme* que demana l'estil francès.

El nivell de qualitat es dispara en la generosa selecció d'òpera russa, que inclou inspirades interpretacions d'àries de Rimski-Kórsakov –*Sadko*, *La donzella de neu* i *El gall d'or* i la preciosa cançó de Maria de *Mazeppa* de Txaikovski. Garifullina sedueix plenament en aquest terreny no només pel lògic domini de l'estil, sinó per la naturalitat i el dolç lirisme d'un cant de gran riquesa de matisos. El programa es completa amb cançons de Rachmàinov, Rimski-Kórsakov, Txaikovski, Solovyov-Sedoi i cançons tradicionals tàrtars i cosaques en les quals es gaudeix plenament de l'art d'aquesta soprano excel·lent.

Javier Pérez Senz

CANÇÓ

SÍLVIA PÉREZ CRUZ

Vestida de nitMiquel Àngel Cordero, contrabaix. Joan Antoni Pich, violoncel. Elena Rey i Carlos Montfort, violí. Anna Aldomà, viola. *Universal Music, 2017*

Després de l'exitosa gira de presentació de *Domos* omplint escenaris europeus i americans, la cantant palafrugellenca Sílvia Pérez Cruz sorprèn, des del passat mes de maig, amb la publicació de *Vestida de nit* (Universal Music).

Amb *Vestida de nit*, definit per la mateixa artista "amb una energia molt de directe i enregistrat en tan sols dos dies", som davant d'un projecte atrevit i a la vegada complex, ja que hi canta només acompanyada per un quintet de corda format per Miquel Àngel Cordero al contrabaix, Joan Antoni Pich al violoncel, Elena Rey i Carlos Montfort als violins i Anna Aldomà a la viola.

El gener del 2014 l'Auditorio Nacional de Madrid va oferir a Sílvia Pérez Cruz la possibilitat de realitzar, a la sala de cambra d'aquest recinte, un concert acústic amb només la seva veu i una guitarra sense amplificar. Aquest concert va resultar l'embrió d'aquest treball, ja que li va retornar un vell desig musical de la seva època d'estudiant a l'ES-MUC, que consistia a tocar acompanyada d'un quintet de corda.

Es tracta d'onze temes, versions d'especial estima per part de la cantant palafrugellenca, que són revisades i adaptades amb noves sonoritats. El fet de ser enregistrat en un curt espai de temps permet apropar l'oient a escoltar aquestes interpretacions com si fossin en directe. Tanmateix, els diferents registres vocals que posseeix Pérez Cruz, en aquest cas queden ben recalats perquè la seva prodigiosa veu és l'element principal del treball i el quintet la va secundant i recalcant.

Respecte de la selecció de temes, destaquen "Vestida de nit", l'havaneira composta pels seus pares, fins ara mai publicada en disc; la preciosa cançó peruana "Mechita", tocada en *pizzicato*; l'emotiu fado d'Amalia Rodrigues "Estranha forma de vida"; "Loca", elaborada al seu moment al costat del virtuós del *hang* Ravi Goldschmidt, i, per últim, una curiosa i emotiva reivindicació de la popular *Lambada*. En canvi, amb el clàssic de Leonard Cohen *Hallelujah*, així com *Gallo rojo, gallo negro* i les *Corrandes d'exili*, els principals problemes es troben en les seves difícilment superables versions precedents. Però, amb *Vestida de nit*, som davant d'una curiositat atrevida; de gran qualitat tècnica, que segurament destaca més en el seu format en directe. Un treball recomanat als seus seguidors fidels i a qui desitgi descobrir una versió de Sílvia Pérez Cruz allunyant-se de la seva vessant més propera al flamenc. **Eduard Sant Chalois**

CANÇÓ

RAFAEL FERRER

L'abril ha florit

Júlia Farrés-Llongueras, soprano. Daniel Blanch, piano. *La Mà de Guido*, 2016

El valor principal d'aquest CD és donar testimoni d'una música valuosa, per descomptat, però fins ara descon-

guda o amagada, gairebé tota, en arxius anònims. El CD aplega la totalitat de l'obra per a veu i piano, i per a piano sol de Rafael Ferrer; d'un músic de sòlida trajectòria en la múltiple condició de virtuós del violí, compositor, director i pedagog, parcel·les a les quals cal afegir la de brillant instrumentador. Hi ha un perceptible paral·lelisme amb la figura de qui va ser mestre seu, Eduard Toldrà, de qui el separaven quinze anys d'edat; encara que hi ha, evidentment, diferències en l'entitat de llurs aportacions en cadascuna de les parcel·les esmentades.

La veu domina el contingut del CD, mentre que la resta són composicions breus per a piano sol. Rafael Ferrer se serveix d'un ventall bàsicament de poetes catalans –Antoni Camps, Rossend Llates, Carles Sindreu, Joan Maragall, Miquel Costa i Llobera, Trinitat Catasús, Jacint Verdaguer, i Josep Vicenç Foix amb el cabdal cicle *Foixanes*, format per sis *lieder*. Però també hi ha poemes de José María Pemán, García Lorca, i de la gallega Pura Vázquez. El *liederisme* de Rafael Ferrer és d'una gran perfecció formal, amb una submissió respectuosa a la mètrica dels poemes i a la seva essència més profunda; les seves cançons tenen més de poemes musicats que no de música sobre poemes.

Júlia Farrés-Llongueras hi aporta una veu penetrant i precisa –millorable la dicció–, un cant molt respectuós amb l'esperit de cada composició i amb el mateix concepte del lied, o sigui evitar o controlar l'expansió dramàtica. Daniel Blanch, responsable del rescat d'aquest patrimoni musical, defensa amb autoritat la seva exclusiva parcel·la solista, composicions fins a cert punt impersonals, mentre que protegeix molt bé la cantant en la tasca d'acompanyament.

Jaume Comellas

COL·LECCIÓ PRIVADA

DESCOBRIM "EL TRESOR" DISCOGRÀFIC DE LES PERSONALITATS MÉS RELLEVANTS DEL MÓN DE LES ARTS.

SOPRANO

Barbara Hendricks

És una de les veus més destacades del darrer quart del segle XX. Soprano lírica, de jazz, és una exponent destacada en les òperes de Mozart.

Afroamericana nascuda a Arkansas, va estudiar a la Juilliard School de Nova York amb Jennie Tourel. És per això que destaca com a primer enregistrament la versió de *Shéhérezade* de Ravel en la veu de Jennie Tourel, junt amb la Filharmònica de Nova York i Leonard Bernstein com a director. Aquesta referència està situada a prop del seu cor, igual que les *masterclasses* que va impartir Maria Callas a la Juilliard, en què la mateixa Hendricks va prendre part.

Després del seu debut europeu a Glyndebourne l'any 1974 ja no ha parat de freqüentar els millors teatres i auditoris de tot el món: des del Metropolitan de Nova York fins al Covent Garden de Londres, passant per La Scala de Milà o l'Òpera de Viena... Cal subratllar la seva llegendaria col·laboració amb directors tan carismàtics com Herbert von Karajan, Jeffrey Tate, Sir Colin Davis, Sir Neville Marriner o pianistes com ara Maria João Pires, Katia & Marielle Labèque i Radu Lupu, entre d'altres.

No pot evitar destacar els *lieder* de Schubert que va enregistrar Ingmar Seefried amb Erik Werba per a Deutsche Grammophon (especialment *Du bist die Ruh*) o la *Madama Butterfly* de Leontyne Price (una altra cantant afroamericana) en la versió d'Eric Leinsdorf; però el que més la fascina és la música de cançó, aquella música feta en la intimitat. En aquest context destaca els *Quintets* que van escriure per a quartet i piano Brahms, Schumann i Dvořák enregistrats pel Quartet Guarneri i Arthur Rubinstein. Per a Hendricks, Rubinstein és la personificació de la *joie de vivre*: una "persona que sempre estava contenta (fins i tot a la presó)".

També destaca els *Trios per a piano* de Schubert en la versió del Beaux Arts Trio i l'obra coral d'Arvo Pärt dirigida per Tonu Kaljuste per al segell ECM (especialment *L'Abbé Agathon*).

Altres referències discogràfiques que dona són la integral de *Simfonies* de Brahms amb la Filharmònica de Berlín i Herbert von Karajan, els enregistraments sonors que va fer Dinu Lipatti (llegendaris tenint en compte que només ens ha llegat poc més de tres hores de cintes) i cançons com *La Quête* per Jacques Brel, *We shall overcome* per Mahalia Jackson o *Malaika* per Miriam Makeba.

Incansable a favor de la protecció dels refugiats que impulsa l'ONU (ACNUR), és una veu que vol fer-se sentir per la música i altres drames humanitaris molt actuals.

Per **Víctor García de Gomar**

LLIBRE

EL LLIBRE VERMELL DE MONTSERRAT

El llibre vermell. Cantos y danzas de fines del Medievo

Maricarmen Gómez Muntané.

Fondo de Cultura Económica. Madrid, 2017. 147 pàg.

Després d'un segle de la primera edició en forma de facsímil del *Llibre vermell* obra de Gregori M. Sunyol, Maricarmen Gómez Muntané ens fa un exhaustiu i completíssim estudi de cadascuna de les peces musicals que formen el *Llibre*.

A partir d'una breu introducció sobre els orígens de l'Abadia de Montserrat i la vida monàstica d'aquella època, Gómez fa una introducció sobre la devoció a la Verge a qui van dedicades moltes de les obres del *Llibre*, una devoció que va rebre un gran impuls al segle XIII, ja que la Verge es representava sovint com a intermediària per facilitar la salvació eterna en el Judici Final.

Els primers capítols ens introdueixen, especialment, en l'estudi de les peces *Stella splendens*, *Laudeamus virginem*, *Splendens ceptigera*, *Cuncti simus*, *Polorum regina* i *Mariam matrem*. A l'entorn d'aquestes ens ofereix una anàlisi relacionada amb el tipus de gènere a què pertanyen les peces musicals, també un estudi de la notació i la seva estructura i per qui podien ser interpretades. Cal destacar la cura amb què Gómez analitza cadascuna de les peces, sobre l'origen literari del text i les coincidències musicals amb altres manuscrits.

Els dos últims capítols ens parlen de dues obres remarcables, *Los set goigs recomptaren* i *Ad mortem festinamus*. En relació amb la primera, s'ha d'assenyalar l'estudi sobre les fonts iconogràfiques referents als goigs de la Verge, les quals permeten fer-se una idea de quan va aparèixer aquesta peça al segle XIV. L'últim capítol està destinat a una altra gran temàtica molt pròpia de l'època, la mort. L'obra que porta el títol *Ad mortem festinamus* és considerada per alguns la primera versió de la Dansa de la Mort, tot establint una interessantíssima comparació d'aquesta música amb dos manuscrits més, un de la Biblioteca Casatense (a Roma) i l'altre el manuscrit *Wellcome* (a Londres), i fent menció – igual que a l'anterior peça de *Los set goigs* – de determinades representacions iconogràfiques referides a la mort. Acaba així Maricarmen Gómez aquest estudi innovador i completíssim sobre les característiques, els orígens i les analogies del repertori musical del *Llibre vermell de Montserrat*. Una publicació que aporta una nova mirada a la història del llibre de música medieval més famós de Catalunya.

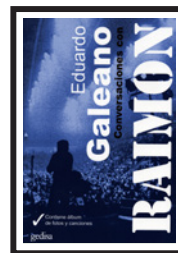
Marta Grassot Radresa

LLIBRE

EDUARDO GALEANO

Conversaciones con Raimon

Editorial Gedisa, 2017. 168 pàg.

L'oportunitat del comiat de Raimon de la seva carrera artística ha ofert l'oportunitat, valgui la redundància, de reeditar aquest llibre just trenta anys més tard de la seva primera edició l'any 1977. L'oportunitat per oportunitat, el primer que caldria és preguntar-se si és

oportú reviscolar un document tan reulat, amb l'autor traspassat fa dos anys.

Pregunta cabdal, és clar, que d'antuvi té una resposta oberta. El llibre és format per un recull de quatre entrevistes realitzades l'any que va de finals del 1976 a setembre del 1977. Un any de notable transcendència a la vida política espanyola, immersa en aquell període de valoració ambivalent però indiscutiblement important que va ser la Transició, amb fites entre d'altres com les primeres eleccions democràtiques del postfranquisme –juny del 1977. Raimon tenia exactament trenta-sis anys d'edat i la seva trajectòria estava consolidada i altrament dependent del context repressor de l'anterior règim que encara es projectava en la seva carrera –censura prèvia, suspensió discrecional de recitals, boicot dels mitjans de comunicació institucionals...–, alhora que s'obria un futur esperançat però incert.

Artísticament eren anys de maduresa: Salvador Espriu, Ausiàs March, Anselm Turmeda, Jordi de Sant Jordi havien enriquit el seu propi opus creatiu i la projecció que se li negava aquí se li oferia a fora: França, els Estats Units, el Japó...

Eduardo Galeano, que va ser un intel·lectual uruguaià progressista i potent, es mostra molt identificat amb el substrat ideològic de Raimon i des d'aquí el llibre ofereix un diàleg de gran riquesa, tant en aspectes polítics com intel·lectuals de fons, amb la llengua com un dels temes més recorreguts i amb una atenció així mateix determinant als criteris estètics que presideixen l'obra del cantautor valencià. Raimon hi exposa el seu, els seus idearis –estètic, polític, lingüístic i social–, amb una gran energia i convicció. Són criteris plenament consolidats, sense que el pas de la història, aquests trenta anys, acusin el més mínim desgast, la més mínima desviació. El Raimon del 1977 és en aquest sentit el mateix Raimon del 2017. I les circumstàncies especials d'aquell moment no condicionen el seu discurs de fons, ni la validesa i perennitat. I aquesta confirmació constitueix un dels components més interessants i més justificadors del llibre, i que, en definitiva, en fan més oportuna la reedició. **Jaume Comellas**

MÚSICA ENCRUADA

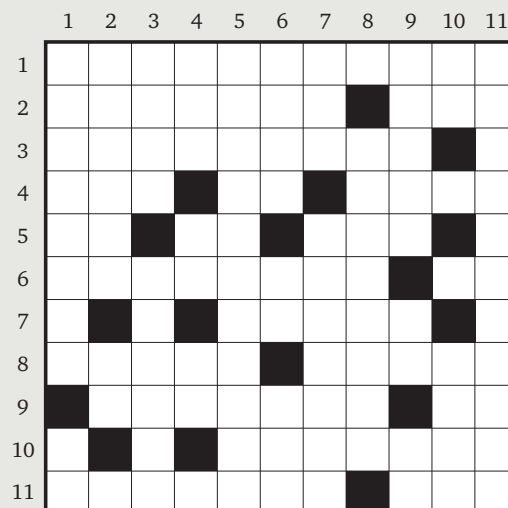
Horizontals

1. Director d'orquestra català, de Barcelona, que va ser titular de l'OBC (tres paraules que s'esmunyen per l'11 vertical i entren per l'11 horitzontal). | **2.** Beethoven hi escrivia cada dia el que li passava. Abans de *Gil de Alcalá*, sarsuela de Manuel Penella. | **3.** El duc de Màntua, a *Rigoletto*, ho és descaradament. Mi major. | **4.** Cal posar-ne de tant en tant als afinadors de la guitarra. Versió original. Entre Pablo i Picasso. | **5.** Nota consonàntica. Limiteu en Dallapiccola. El cos d'un maori del Pacífic sud. Una batuta. | **6.** Et resolen la partida. El màgic malvat (o no tant) de la història on Dorothy (Judy Garland) cantava allò de l'arc de Sant Martí. | **7.** Una timbala vista des de l'orgue. Una batuta. Paraula (del revés) que precedeix a "Armonico", títol amb què Vivaldi va publicar 12 concerts a Amsterdam el 1711. La inicial del trio "Quintero, León y Quiroga", mal li pesi a en León. | **8.** Bona part de Sa Palomera (encara que aquesta ve de l'1 vertical). Mou-te desordenadament. | **9.** La plaça de la Colometa (amb inoblidable cançó de Ramon Muntaner i Joan Ollé). Quin mal! | **10.** La major. Do major. Li farà saber a la soprano que li toca sortir a l'escenari (i que paga ella el sopar, amb targeta). | **11.** Aquesta ve de l'7 vertical. Orquestra Diatònica de Ribes (però en realitat, aquesta ve de l'1 horitzontal, baixa per l'11 vertical i acaba aquí).

Verticals

1. Director d'orquestra català, de Barcelona, que va ser titular de l'Orquestra del Vallès, nom i cognom seguits que entren pel 8 horitzontal. Anton Bruckner. | **2.** Mítica sala de ball de Barcelona (a la ronda de Sant Pau). A mig to de Si i cap amunt. Rossini, Rodrigo o Ruera. | **3.** Mòmia d'infant egípcia conservada al Museu Víctor Balaguer de Vilanova. Art del gest insonor, propi de directors d'orquestra per fer-se entendre. | **4.** Acaba un llistat inacabat. Tonalitat de la *Sinfonia* de Bizet. Les invertides vocals de Macbeth. Monteverdi, Mendelssohn o Morera. | **5.** Director català, de Barcelona, que va ser titular de l'OBC (de fet, en aquella època, de l'OCB), nom i cognom seguits. | **6.** Piano, violí i violoncel. Igor Raykhelson, compositor. Un favor sense límits. | **7.** Els primers compassos del miserere. Director d'orquestra català, de l'Hospitalet, que va ser titular de l'OBC (de fet, en aquella època, de l'OCB) que quan arriba a baix gira per l'11 horitzontal cap a l'esquerra i puja per l'1 vertical (tres paraules). | **8.** La major. Fragments musicals, o fragments de violí si cau d'un vuitè pis. | **9.** Durar desordenadament. L'extraterrestre que anava a la cistella d'una bicicleta amb música de John Williams. Manon, la protagonista pucciniana, vocàlica. | **10.** Donar-lo és imprescindible per afinar. Una batuta. Una timbala. Tambor, així en genèric, en anglès i cap amunt. | **11.** Aquesta ve de l'1 horitzontal (no us espanteu si hi heu de posar dues Z).

Núm. 358

Solucions
Núm. 357

per Eduard
V. Patsi

Palau de la Música Catalana Temporada 2017-18 *El Primer Palau*

Des del 1996, El Primer Palau és un cicle-concurs que permet experimentar les emocions del debut amb els talents del futur.

Abona't al cicle per només 40 € i gaudeix d'una trobada amb els músics, després del concert, en els espais del Palau.

Entrades individuals, packs a mida i itineraris ja a la venda.

Més informació
Telèfon: 902 442 882
taquilles@palaumusica.cat
www.palaumusica.cat

Laura Pastor, piano
& Arts Duo
06.10.17 — 18.00 h

Víctor García, violoncel
& Aarón Ribas, orgue
20.10.17 — 18.00 h

Nikola Tanaskovic,
acordió & Dúo Schola
27.10.17 — 18.00 h

Marc Serra, piano &
Mercedes Gancedo, soprano
03.11.17 — 18.00 h

Kebyart Ensemble
Cloenda del cicle
30.11.17 — 20.30 h

Amb el
patrocini de:

Amb la
col·laboració de:

CATALUNYA MÚSICA

TRANSMISSIONS EN DIRECTE

OCTUBRE

Diumenge 1 d'octubre

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

CONCERT INAUGURAL DE LA TEMPORADA DE L'OBC, 2017-18

Piotr Ilitx Txaiovski: *Concert per a violí i orquestra en Re, op. 35*.

Ludwig van Beethoven: *Simfonia núm. 3, en Mi b, op. 55, "Heroica"*.

Julian Rachlin, violí. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. *Dir.*: Kazushi Ono. (90m)

JULIAN RACHLIN

Divendres 6 d'octubre

De les 20.03 a les 22.00 h (en directe)

Filharmonia de Munic

TEMPORADA DE L'ORQUESTRA SIMFÒNICA DE LA RÀDIO DE BÀVIERA, 2017-18

Kaija Saariaho: *Lumière et pesanteur*.

Jean Sibelius: *Simfonia núm. 6, en Re m, op. 104*. Esa-Pekka Salonen: *Concert per a violí*. Jean Sibelius: *Simfonia núm. 7, en Do, op. 105*.

Anton Barakovsky, violí. Orquestra Simfònica de la Ràdio de Baviera. *Dir.*: Esa-Pekka Salonen. (88m)

Diumenge 8 d'octubre

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2017-18

Edward Elgar: *Concert per a violoncel i orquestra en Mi m, op. 85*. Aaron Copland: *Simfonia núm. 3*. Daniel Müller Schott, violoncel. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. *Dir.*: Andrew Grams. (90m)

Dimarts 10 d'octubre

De les 20.30 a les 22.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

EL SO ORIGINAL – JORDI SAVALL, 2017-18

Claudio Monteverdi: *Vespro della Beata Vergine*. Maria Cristina Kiehr, Lia Serafini, Monica Piccinini, Elisabetta Tiso, David Sagastume, Cyril Auvity,

Lluís Vilamajó, Marc Mauillon, Stephan MacLeod, Antonio Abete i Daniele Carnovich. La Capella Reial de Catalunya. Le Concert des Nations. *Dir.*: Jordi Savall. (100m)

Diumenge 15 d'octubre

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2017-18

Dmitri Xostakóvitx: *Concert per a piano i orquestra núm. 2, en Fa, op. 102*. Antonín Dvořák: *Simfonia núm. 9, en Mi m, op. 95, "del Nou Món"*.

Denis Kozhukhin, piano. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. *Dir.*: Antoni Wit. (90m)

Diumenge 15 d'octubre

De les 19.00 a les 21.00 h (en directe)

Musiikkitalo - Centre de Música d'Hèlsinki

CONCURS LET THE PEOPLES SING 2017

Final del concurs biennal que organitza la Unió Europea de Radiodifusió des del 1961. El cor guanyador de l'edició anterior, Silver Rose Bowl de Dinamarca, actuarà a la mitja part. (90m)

Dimecres 18 d'octubre

De les 20.00 a les 22.55 h (en directe)

Gran Teatre del Liceu

TEMPORADA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU, 2017-18

Giuseppe Verdi: *Un ballo in maschera*, òpera en tres actes. Piotr Beczala, Marco Caria, Ekaterina Metlova, Dolora Zajick, Elena Sancho Peregr, Damian del Castillo, Roman Ialcic i Antonio di Matteo. Cor Infantil Amics de la Unió de Granollers. Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu. *Dir.*: Renato Palumbo. (175m)

Divendres 20 d'octubre

De les 19.00 a les 21.05 h (en directe)

Berwaldhallen d'Estocolm

TEMPORADA DE L'ORQUESTRA SIMFÒNICA DE LA RÀDIO SUECA, 2017-18

Britta Byström: *Infinite rooms*, doble concert per a violí, contrabaix i orquestra (estrena mundial). Anton Bruckner: *Simfonia núm. 3, en Re m, "Wagner"*. Malin Broman, violí. Rick Stotijn, contrabaix. Orquestra Simfònica de la Ràdio Sueca. *Dir.*: David Afkham. (87m)

Diumenge 22 d'octubre

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2017-18

Dmitri Xostakóvitx: *Concert per a piano, trompeta i corda núm. 1, en Do*

m, op. 35. Mòdest Mussorgski: *Quadres d'una exposició* (orquestració de Maurice Ravel). Serguei Krylov, violí. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. *Dir.*: Michal Nesterowicz. (90m)

Divendres 27 d'octubre

De les 20.00 a les 22.00 h (en directe)

Gran Teatre del Liceu

TEMPORADA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU, 2017-18

Ensalades. Obres polifòniques de Mateu Fletxa el Vell i Bartomeu Càrceres. Le Concert des Nations. *Dir.*: Jordi Savall. (90m)

Diumenge 29 d'octubre

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2017-18

Wolfgang Amadeus Mozart: *Simfonia núm. 35, en Re, KV 385, "Haffner"*. *Concert per a dos pianos i orquestra en Mi b, KV 365*. Franz Schubert: *Simfonia núm. 8, en Si m, D 759, "Inacabada"*. Lucas Jussen & Arthur Jussen, pianos. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. *Dir.*: Jan Willem de Vriend. (90m)

NOVEMBRE

Diumenge 5 de novembre

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2017-18

Enric Granados: *Tres danses espanyoles*. Manuel de Falla: *El amor brujo*, suite del ballet. Enric Palomar: *Rèquiem* (estrena). María Hinojosa, soprano. Mariola Membriyès, cantora. Pere Martínez, cantor. Palmers. Orfeó Català. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. *Dir.*: Josep Caballé Domenech. (90m)

Divendres 10 de novembre

De les 21.00 a les 00.30 h (en directe)

Teatre-Auditori de Sant Cugat del Vallès

TEMPORADA DELS AMICS DE L'ÒPERA DE SABADELL, 2017-18

Wolfgang Amadeus Mozart: *Così fan tutte*, KV 588, òpera bufa en dos actes. Cor Amics de l'Òpera de Sabadell. Orquestra Simfònica del Vallès. *Dir.*: Daniel Gil de Tejada (200m)

Diumenge 19 de novembre

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2017-18

"Ros Marbà, 80 anys"
Antoni Ros Marbà: Tres homenatges: "A Toldrà, a Mompou, a Montsalvatge". Lluís Benejam: *Iberian preludes*, concert per a dos pianos i orquestra. Maurice Ravel: *Le tombeau de Couperin*, suite (versió per a orquestra). *Daphnis et Chloé*, suite per a orquestra núm. 2. Josep Colom, piano. Albert Guinovart, piano. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. *Dir.*: Antoni Ros Marbà. (90m)

Diumenge 26 de novembre

De les 11.00 a les 13.00 h (en directe)

Auditori de Barcelona

TEMPORADA DE L'OBC, 2017-18

Benet Casablanca: *Tres interludis*. Johannes Brahms: *Doble Concert per a violí, violoncel i orquestra en La m, op. 102*. Dmitri Xostakóvitx: *Simfonia núm. 5, en Re m, op. 47*. Abel Tomàs, violí. Arnau Tomàs, violoncel. Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. *Dir.*: Kazushi Ono. (90m)

Diumenge 26 de novembre

De les 17.00 a les 19.00 h (en directe)

Gran Teatre del Liceu

TEMPORADA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU, 2017-18

"Josep Bros: recital 25 anys". Recital del tenor Josep Bros amb motiu dels 25 anys del seu debut. Marco Evangelisti, piano. (90m)

SUBSCRIU-TE

I GAUDEIX DE LA MILLOR INFOR- MACIÓ MUSICAL I DE DESCOMPTES EN CONCERTS

20€
PER UN ANY
(PAPER)

10€
PER UN ANY
(DIGITAL)

25€
PER UN ANY
(PAPER + DIGITAL)

**REVISTA
MUSICAL
CATALANA**

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

Els abonats als cicles de la Fundació Orfeo Català-Palau de la Música gaudeixen d'un 30 % de descompte en el preu de subscripció a la *Revista Musical Catalana*. D'altra banda, els subscriptors de la *Revista Musical Catalana* tenen dret a un 20 % de descompte en la compra de dues entrades per concert a les taquilles del Palau de la Música Catalana, per als següents cicles de la Fundació Orfeo Català-Palau de la Música de la temporada 2017-18: Palau Grans Veus, Bach, Piano, Cambra, Simfònics, Tardes, Cantates de Bach, Cicle Coral, Cicle Cor de Cambra del Palau, Concert de Sant Esteve, Intèrprets Catalans, Concerts Familiars, El Primer Palau, Orgue al Palau, Estiu al Palau, ECHO Rising Stars i ONCA.

Més informació: www.revistamusical.cat/subscripcions

DONNA LEON ~ ESCRITORA

“LA MÚSICA DE HÄNDEL FA LA VIDA MILLOR”

Les aventures del comissari venecià Guido Brunetti han fet que la seva creadora sigui una de les escriptores més llegides del món: els seus llibres s’han traduït a més de vint idiomes. El que no és tan conegut és l’amor gairebé devot de Donna Leon per la música barroca i que aquesta suposa per a ella “un gran plaer físic i espiritual”.

TEXT Sílvia Díez • FOTOGRAFIA Verlag AG

“La meva passió per la música barroca es va despertar en sentir El Messies de Händel quan era estudiant a la universitat. Vaig sentir-me completament aclaparada per aquella música meravellosa, que aleshores no sabia que era el que s’anomena música barroca, però que em semblava d’una gran bellesa. A partir d’aquell moment vaig començar a escoltar música de Händel i d’altres compositors barrocs, entre els quals Vivaldi va ser dels primers. Després, als anys vuitanta, la música barroca es va tornar molt popular i era molt fàcil poder escoltar les òperes i els oratoris de Händel, obres que van representar tota una revelació per a mi”, explica Donna Leon recordant com es va despertar el seu amor per la música barroca.

SÍLVIA DÍEZ: I per què Händel és el seu compositor preferit?

DONNA LEON: Qui ho sap? ¿Sap una persona per què li agrada una determinada pasta o un color? Hi ha alguna cosa en la seva música que trobo edificant i alegre. Em sembla que la música de Händel fa la vida millor simplement perquè aquest bell so existeix.

SD: És també una gran fan de la mezzosoprano Joyce DiDonato.

DL: La Joyce, una bona amiga meva, és una de les millors cantants que mai he escoltat, i ho dic després de tota una vida escoltant cantants. Joyce DiDonato no només té una veu preciosa i una tècnica perfecta, sinó que també posseeix un sentit dramàtic que la porta a posar passió, sentiment i intel·ligència al seu cant i a donar el pes emocional adequat a cada paraula que canta.

SD: També li agrada Cecilia Bartoli, que la va portar a escriure *Les joies del Paradís*.

DL: Sí, va ser la Cecilia qui em va demanar que escrivís una novel·la que acompanyés el seu CD *Mission*, un disc d’àries d’Agostino Steffani. Li vaig dir que no podia escriure una novel·la històrica, però que podia escriure una novel·la ubicada al present que tractés sobre la seva música. *Les joies del Paradís* n’és el resultat, i vaig veure el seu concert d’Steffani unes quantes vegades i em va semblar meravellos, com meravellosa trobo també la Cecilia.

SD: ¿I se sent a prop del personatge d’aquesta novel·la, Caterina Pellegrini, una especialista en música barroca?

DL: A les dues ens agrada la mateixa ciutat i el mateix tipus de música, però ella és musicòloga –jo no puc llegir música– i veneciana. També crec que tenim el mateix caràcter reservat i irònic.

SD: ¿Té la intenció de transmetre el seu amor per la música a través dels protagonistes de les seves novel·les?

DL: No, només vull que la gent gaudeixi llegint llibres i, potser, que pensi en algunes de les coses que hi succeeixen o es diuen en les obres que llegeixen.

A Donna Leon també li agraden Maite Beaumont, Ann Hallenberg, Sandrine Piau, Sara Mingardo, Franco Fagioli... I creu que “l’única” funció de la música és donar plaer. Quan es posa a escoltar música, la Donna busca entre els seus CD –“Sí, encara els tinc”, precisa– i escull alguna peça que fa temps que no ha escoltat. També va a concerts regularment i a l’òpera. “Fa uns mesos, vaig veure a Zuric *Il viaggio a Reims* de Gioachino Rossini i gairebé hi perdo el cap! És una música gloriosa, el millor de Rossini, i l’escenificació va ser divertida i enginyosa. Recentment a l’Òpera Còmica de Berlín vaig gaudir molt amb Petruixka d’Stravinsky, i em vaig sentir completament aclaparada per aquesta producció. Hi havia un teló de fons on es projectaven una mena de dibuixos animats perfectament sincronitzats amb els moviments dels ballarins. Va ser genial! Però el millor que mai he vist –el millor, millor de veritat– va ser *Il trionfo del Tempo e del Disinganno* de Händel a l’Òpera de Zuric fa més de deu anys... Jürgen Flimm va agafar el que és un oratori religiós sobre la renúncia del plaer i el va convertir en un drama que t’atrapa totalment. Va comptar amb l’ajuda de Cecilia Bartoli i Marianna Mijanović, dues de les millors cantants que he escoltat mai”, explica tot recordant els moments més sublims que ha viscut com a melòmana.

SD: Quines són les seves òperes preferides?

DL: *Alcina*, *Giulio Cesare*, *Ariodante*, *Le nozze di Figaro*, *Così fan tutte*, *Don Giovanni*... I jo recomanaria a qui no sàpiga què és l’òpera, o a qui no hi ha anat mai, que hi vagi almenys una vegada per veure què és allò que ha mantingut entusiasmada la gent al llarg de centenars d’anys. Per començar, convé escollir-ne una de fàcil, com *Le nozze di Figaro*, *La bohème*, *La traviata* i a veure què et sembla...

SD: ¿La música i l’escriptura tenen coses en comú?

DL: Estic segura que s’hi poden fer moltes comparances, però el principal objectiu de la música i de l’escriptura és il·luminar la ment i edificar l’esperit de les persones. ♪

Cat úsica

Intensament clàssics

Descobreix la temporada!

*Amb òpera, jazz, música de pel·lícules, les transmissions dels millors concerts mundials de música clàssica i una graella plena de novetats **perquè gaudeixis, en cada moment, de la força de la música.***

2016

catmusica.cat

Palau de la Música Catalana

Temporada 2017-18

Abona't a *Palau 100!*

Philippe Herreweghe
Vespres de Monteverdi

Faust - Queyras - Melnikov
La Truita de Schubert

Zubin Mehta
Wagner i Stravinsky

Gardiner & London Symphony
Schumann i Berlioz

Isabelle Faust & Il Giardino Armonico
Concerts per a violi de Mozart

Philippe Jaroussky
Orfeo ed Euridice de Gluck

Gatti, Mahler Chamber Orch. & Orfeo Català
La Novena de Beethoven

John Adams,
Orfeo Català, Cor de Cambra del Palau & OBC

Ensemble Matheus,
Cor de Cambra del Palau & J-Ch. Spinosi
Vivaldi i Händel

Anne-Sophie Mutter
Bach, Brahms i Penderecki

Radu Lupu
Kreisleriana de Schumann

Les Arts Florissants & William Christie
La Creació de Haydn

Bamberger Symphoniker,
Viktoria Mullova & Jakub Hruša
Sibelius i Dvořák
[Concert extraordinari]

Münchner Philharmoniker
Pablo Heras-Casado & Javier Perianes
Bartók i Dvořák

Berliner Philharmoniker & Simon Rattle
Lutosławski i Brahms
[Concert extraordinari]

Abonament a partir de 213,75 euros.

Abonament jove a partir de 171 euros (Per a menors de 35 anys i disponible només a Taquilles del Palau).

Abonaments, entrades individuals, packs a mida i itineraris ja a la venda.

Telefon: 902 442 882 / 93 295 72 42

taquilles@palaumusica.cat / abonaments@palaumusica.cat

www.palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

